Nr. 143 (15.222). Lwów, niedziela 25. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 143 (15.222). Львів, неділя 25. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Пригадка.

Пригадуємо, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

відбудуться в четвер, дня 29. червня 1939. р. в год. 8-ій вранці в домівці РСУК у Львові, вул. Техніцька ч. 1, II. пов.

Виразно зазначуємо, що цього року відбувають Загальні Збори всіх без винятку членів, які вибирають уповажнених на наступну 3-літню каденцію.

Того самого дня в год. 7-ій вранці відбудеться в церкві св. Спаса у Львові, при вул. Краківській

БОГОСЛУЖЕННЯ

на інтенцію Народної Торговлі і

ПАНАХИДА

за померших членів Народної Торговлі.

Дирекція.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (142) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) новинку, що починається від слів „Арештування". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

„Угро-руська" комісарщина.

„ТИМЧАСОВИЙ УСТРІЙ" КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

БУДАПЕШТ, 23. 6. Прем. Телекі підписав урядовий розпорядок, що складається з 5-ох розділів (глав) і 22-ох статтей, про тимчасовий устрій „Угорської Руси". Згаданий розпорядок обовязуватиме аж до часу оголошення закону про „автономію" для „Угорської Руси". Розпорядок постановляє, що владу в „Угорській Руси" виконуватиме комісар регента з осідком в Ужгороді з прибічною радою, що буде складатися з 8-ох членів. „Угорська Русь" буде ділитися на три области з трьома комісарами. До компетенції комісаря належатимуть шкільні та адміністраційні справи. Офіційною мовою в „Ужгородській Руси" буде мадярська мова та „угро-руська" мова. Виходитиме теж урядовий Вістник, в якому будуть друковані закони і розпорядкі „угро-руською" мовою. Чергові розділи торкаються організації сіл і міст, їхніх буджетів та назв місцевостей, що їх устійнить міністр внутрішніх справ на основі мадярських законів. Вкінці розпорядок обговорює справу призначування урядовців для „Угорської Руси" та їх винагороду.

„Мадярорсаґ" повідомляє, що комісарем Карпатської України мабуть стане б. міністр Каляй. Його головним дорадником буде... А. Бродій. Крім того дорадниками стануть Юлій Марина, Олександер Бескид (б. віцегубернатор, якого чехи так щиро боронили перед замітами зради та ославлений „спікер" Михайло Демко. Словом „ческе товариство". Гідне уваги лиш одно, що в останніх часах зовсім ніхто з мадярів, ні „карпато чи пак угроросів не згадує „вождя" чорних сотенок Фенцика", який чомусь щез із політичного овиду безталанної Срібної Землі.

САНДЖАК АЛЕКСАНДРЕТИ ВЕРНУВСЯ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

АНКАРА, 23. 6. ПАТ. Анатолійська аґенція оголошує, що на підставі підписаного сьогодні французько - турецького порозуміння санджак Александрети вертається до Туреччини.

Французько - турецьку умову підписали сьогодні в год. 13.10 в будинку міністерства закордонних справ.

Британський уряд щераз пробує щастя в Москві.

ЛЬОНДОН, 23. 6. Тому, що відбуті в середу розмови між англійськими і французькими представниками з одного боку та комісарем Молотовом і Патьомкіном із другого не дали ніякого висліду, британський уряд вислав учора свому амбасадоорві та дир. Стренгові нові інструкції, що мали би облекшити та приспішити дальші переговори. Вчора пополудні прем'єр Молотов знову відбув з представниками Анґлії та Франції коротку півгодинну розмову і підчас тієї розмови дав їм лиш відповідь совітського уряду (як ми вже вчора повідомляли) на британсько-французькі пропозиції. Совітська відповідь містить у собі нові застереження щодо гарантій для балтійських держав та що до автоматичности взаїмної допомоги сиґнатаріїв.

Льондонські дипльоматичні кола думають, що нові інструкції, що їх вислано французьким і англійським представникам до Москви, приймають совітські пропозиції щодо справи автоматичности.

Міністр Галіфакс прийняв сьогодні вечором совітського амбасадора в Льондоні Майського.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА НЕВДОВОЛЕНА МОСКОВСЬКИМИ ВИКРУТАМИ.

„Тан" присвячує передовицю переговорам зі Совітами, які з вини Совітів проволікаються. При тому виринають щораз то нові совітські ініціятиви, які не годяться з найпростішими дипльоматичними звичаями. Повідомлення ТАСС-а, що зголошені пропозиції були тільки повторенням попередніх нот, незгідне з тайним веленням переговорів. Найбільш нетактовне те, що оголошення ТАСС-а прийшло швидше, як повідомлення урядове до Льондону. Такий спосіб переговорів сильно знеохочує. Москва тепер знову висовує домагання, які не мають засадничого значіння. Таким чином совітська влада хоче здобути тільки більший авторитет для себе серед мас народу. Таке становище важко зрозуміти, бо головною ціллю Німеччини є саме Совіти та їх природні багатства. Перспективою, що найбільше хвилює в найближчій будучности є німецько-російський конфлікт. Тому теж часопис сподіється, що здоровий розум візьме таки в Москві верх над політикою престіжу. Але тактика проволікання може перетягнути струну і не принести Совітам сподіваних користей.

Командування англійсько - французькими військовими силами

СПОЧИВАТИМЕ В АНГЛІЙСЬКИХ РУКАХ.

СІНҐАПУР, 23. 6. У висліді сьогоднішніх переговорів конференції вищих британських та французьких старшин вирішено одноголосно, що на випадок якогонебудь конфлікту командування обєднаних морських сил обох держав спочиватиме в анґлійських руках, спільною базою обох фльот було би Сінґапур.

Крім того підкреслено стратегічне значіння сіямського побережжя й острову Борнео з уваги на копальні нафти, які там находяться. В тому випадку обєднанні фльоти матимуть ще запевнену співпрацю голендерського командування.

Речинця закінчення конференції ще не подано. Імовірно наради потривають ще кілька днів.

Чому підупав авторитет партій?

Львів, 23. червня 1939.

Сам факт, що обнизився авторитет усіх політичних партій укупі та кожної з них зокрема — не підлягає ніякому сумніву. І тому й ми не станемо цієї правди оспорювати. Що більше: пригадуємо, що ще задовго передтим, заки українською модою стало виступати проти партій і хвалитися безпартійністю, — ми перші на цьому місці стверджували занепад популярности та авторитету українських політичних партій, при чому були настільки обективні, що не робили вимку і щодо партії, до якої переважна частина видавців „Діла" належить. А проте ми звернули кілька днів тому увагу нашим „безпартійним" полемістам, що явище обнизення поваги політичних партій надто многогранне та складне, щоб його примітивізувати та використовувати до демагогічної кампанії, у висліді якої партії дійсно можуть ще більше потерпіти, але й ще більшою стане — пустка та громадсько-політична розтіч, бо на місце нинішніх партій ніхто (бодай покищо) нічого іншого поставити не знає і не може.

Передусім занепад авторитету політичних партій — це не тільки суто українська дійсність. Так є нині в усьому світі, з усіми й найстаршими чужинецькими політичними партіями. Навіть в Англії, у країні клясичної двопартійної системи, яка розмірно так недавно перейшла у систему трипартійну, навіть у Зединених Державах Північної Америки, де двопартійність все ще збереглa свою традицію, навіть у Франції, в якій нітрохи не зменшився вахляр партій і де все ще зобовязує партійна аритметика, як мірник тривкости уряду, — навіть у тих трьох державах, яких демократичний клімат найкраще годиться для партійного життя, — значіння політичних партій в очах широкого загалу сильно обнизилось. Найважніші дві причини: 1) зріст сили диктатур і диктаторів, які — будучи сильними індивідуальностями — підпорядкували собі волю і власних партій, власних співпартійців, 2) нинішній цілком вимковий політичний стан, в якому силою речей точка тяготи пересувається у сторону чинників державно-адміністраційних та військових, з дуже обмеженими можливостями партійної діяльности.

Обидві ці причини є подекуди актуальні і для стану українських партій. Державний устрій Польщі не є устроєм персональної диктатури, ані навіть монопартії. А проте і т. зв. півавторитарний устрій, в якому перевагу має бюрократичний апарат, не є пригожий для такої діяльности політичних партій, яку допускає демократія. У таких обставинах політичне життя пересувається у дещо іншу площину. Проурядова партія підлягає впливам державних (урядових) чинників, опозиція зводить свою діяльність до перевірки сил у краю, при чому брак змоги уладжувати масові віча спонукує опозиційні партії дбати майже виключно за звязок з мужами довіря. Просимо поглянути, як значно звузилась діяльність всіх польських опозиційних партій і як теж ОЗН пристосовує свою діяльність точно до бажань уряду, зрікаючись власної ініціятиви в усіх справах, в яких уряд ініціятиви проявити не бажає. Що й казати про українські політичні партії, яких ситуація де-де складніша та трудніша від таких польських опозиційних партій, як ППС, Стронніцтво Людове чи Стронніцтво Народове!

Не будемо аналізувати ситуації кожної української політичної партії, хоч би тому, щоб не давати притоки до безплідної полеміки. Обмежимось до того, щоб ще раз зазначити, що не маємо дуже високої думки не то про силу деякої партії, а і про її актуальну потребу дальшого істнування: бо нема ніякого сумніву, що зі зміною суспільної структури, зі зміною обставин та приходом до голосу нових течій і нових гасел — сама традиція ще не вистачає, щоб піддтримувати екзистенцію партії, яка до того тратить активний людський апарат. Критиці можна б піддати кожну істнуючу українську партію, як узагалі кожну партію у світі. Зате нема ніякого сумніву, що на стані всіх українських партій відбився стан УНДО, провідної, найбільшої та формально-відповідальної української партії (у тому розумінні, що це єдина партія з уманндатованими представниками в польському парляменті). Частинний занепад авторитету і впливів цієї партії прийшов безумовно наслідком невдачі т. зв. нормалізаційної політики та нинішньої української дійсности, яка ставить ту партію, що брала участь ще у виборчому компромісі в мин. році, у незручній ситуації. Дехто з суперників УНДО на його ослабленні скористав — інші, хоч опозиційні до УНДО — втратили також, бо втратили на повазі взагалі політичні партії. Як погодити „сервітут" виборчих компромісів і тактичної невдачі з нинішніми настроями мас, настроями, що їх формує відома дійсність, та як одночасно погодити вимковий час, в якому живемо, з конечністю такої партійної діяльности, що її вимагає український національний інтерес — ось проблема, яка ще чекає своєї розвязки. Бо дійсно — розвязати її нелегко, дарма, що від її розвязки залежить і доля нинішніх українських партій і доля нації.

Не слід вимагати забагато від українських політичних партій у нинішні надзвичайні часи, вимагати того, чого вони не всилі виконати. Згори кожний незасліплений член кожної української політичної партії признає, що його партія має чималі гріхи минулого і чимало такого в сучасному, чого може й не повинна б мати. Тому згори можна прийняти, що санаційні заходи пригодились би кожній істнуючій українській партії. А проте воно не перечить фактові, що українських політичних партій ніхто нічим заступити нині не може і що вони мусять нести тягар відповідальности за долю нації: за її організаційний стан, за її силу, за її політичні напрямні. Якщо нинішня критика політичних партій, що її дехто підносить, спричиниться до поправи внутрішньо-партійних відносин та спонукає до ревізії деяких метод — тоді ця критика буде елементом позитивним. Якщо ж вона мала б відштовхнути ще більше громадянство від самої ідеї громадсько-політичної кристалізації і організації, громадсько-політичної дисципліни та солідарности — тоді така критика була б явищем наскрізь неґативним.

Ік.

✝

В четверті сумні і болісні роковини смерти бл. п.

Ярослави Яскуляк-Макарушкової

дружини лікаря

відправиться в середу 28. червня 1939 р. в год. 8-ій рано в церкві св. Петра і Павла при вул. Личаківській

Заупокійне Богослуження

на яке Друзів та Знайомих запрошують

Родичі.

Женева, Палестина і Середземне Море.

(Від власного кореспондента).

Женева, 19. червня 1939.

До Женеви прилетів британський міністр кольоній Малькольм Мек Дональд боронити перед постійною комісією Ліґи Націй рішення свого уряду у палестинській справі, вибрані у відомій „Білій Книзі". Багато нового він не сказав, але пригадав деякі старі вже забуті факти; між ними заходи британського уряду від 1929 р., щоб припинити заворушення в Палестині, анкету королівської комісії з 1936 р. з пропозицією перевести поділ країни, комісію Вудгеда, яка фактично це унеможливила, і нарешті поразку конференції, що відбулася на весну цього року в Льондоні. Його пояснення до декларації Бальфура з 1917 р. видаються нові, принаймні для жидів. Вона містила приречення дані жидівському народові, але також і забезпечення для нежидівського населення Палестини. Брит. нарід і уряд ставляться безсторонньо до жадань арабів і жидів. Вислів „жидівська національна батьківщина" можна розуміти різно. Але ні в декларації Бальфура ні в мандатовому документі не вжито термінів „жидівська держава" чи „жидівська спільнота". Щодо „господарської здібности прийняття" кольоністів, на яку покликаються жиди протестуючи проти обмеження з політичних причин іміґрації до Палестини, то вона мала значіння, доки країна користала з розмірно мирних відносин. Поки жидівське иселення було розмірно незначне, права арабів не були поважно загрожені і можна було без перешкод дозволяти на переселення нових іміґрантів. Мандат доручив Великобританії влекшувати уладження національної жидівської батківщини, доки вона не зможе вдержуватися своїми власними силами, як це є тепер, коли жидівське населення дійшло майже до півміліона. Але для арабів воля значить більше, ніж ті матеріяльні зиски, які приносить їм осідання нових жидівських переселенців. А декларація Бальфура заявляє виразно, що „нічого не можна зробити, що могло б обмежувати цивільні й релігійні права нежидівських спільнот." Британський уряд мусить шукати посереднього шляху, щоб задоволити домагання арабів і жидів; арабів — означуючи межу жидівської іміґрації, жидів — призначуючи їм досить значний розмір іміґрації в найближчих пяти роках і даючи таким чином змогу пристосуватися до нових відносин.

Така британська арґументація, що жидів зовсім не вдоволяє, щодо чого не полишила ніяких сумнівів відповідь д-ра Н. Гольдмана, делеґата Жидівської Аґенції для Палестини при Л. Н., який між іншим заявив: „Біла Книга — це зломання багатьох суттєвих точок мандату. Постійний стан меншини не можна вважати справжньою національною батьківщиною. Досвід двацяти років по війні в царині меншинних ґарантій доказав яскраво нечинність кожної конституційної забезпеки, коли більшість при владі не хоче числитися з ним..." Чи не запізно жидівські чинники та їх преса приходять до переконання? Промовець уважає, що правильна конституція для Палестини повинна спиратися на засаді не-панування одної раси над другою, але передбачена більшість двох третин для арабів — це заперечення цієї засади. Господарська вистарчальність країни є єдиним критерієм для реґулювання іміґрації, який санкціонувала Рада Л. Н. „Якже-ж може британський уряд заступити цю засаду штучним політичним обмеженням жидівської іміґрації без згоди Ради Л. Н.?" Що-ж до опозиції арабів, то деякі з них протиставились від самого початку і мандатові і декляраціі Бальфура, і жидівській іміґрації взагалі і британській управі в Палестині, але вирішено створити жидівську батьківщину не зважаючи на арабську опозицію. Отже не можна з нею числитися й тепер. Промова представника жидівства кінчиться заявою, що жидівське населення Палестини буде досить сильне, щоб перешкодити здійсненню політики Білої Книги.

Виборoти силою англійську збройну оборону в Палестині, плян що найменше досить оригінальний, бо це значить фактично руйнувати ту силу, яка самих жидів боронить від арабів. На всякий випадок більш ориґінальний ніж скаржитися Раді Л. Н. на Великобританію. Комісія, перед якою промовляли представники обох сторін, британської і жидівської, має лише осудити чи мандат виконувано якслід. Чи Рада Л. Н. уважатиме потрібним завести якісь зміни в мандаті, коли їй передадуть справу, річ доволі сумнівна. Не менш сумнівна і спромога жидівського населення Палестини боронитися проти здійснення британського проекту обмежити жидівську іміґрацію в найближчих чотирох роках до числа 100.000 осіб, узалежнити дальшу іміґрацію від згоди арабської більшости Палестини і тримати тимчасом жидівську меншину в рямках 34%. Багато більше жиди рахують на англійську опозицію, що виступає проти уступок супроти арабського терору" та зменшує поважно урядову більшість у парляменті в цій справі. Але вирішне для розвязки палестинської справи не внутрішне тільки зовнішне положення Великобританії. „Журналь де Женев" пише про це: „Палестина — це [illegible]ське питання, а араби — це східній ключ Середземного Моря. Помилки народнього фронту зробили вже важким становище Гібралтару. Коли Суез буде також загрожений, Середземне Море буде замкнене, англьо-турецький пакт стане безпредметовий, і єдиний шлях до Польщі та СССР вестиме через Ледовий Океан та Мурманське побережжя. Тобто перевага „оси" на сході закріпиться. Але треба знати, чи араби не захочуть мати союз радше з Британією ніж з Німеччиною та Італією, навіть якби їм довелося зректися Палестини. Становище Єгипту та Іраку ніби доказують це. Льондон

мусів би мати тепер у Святій Землі руки дуже свобідні." Чи не перечать цьому відвідини спеціяльного післанця короля Арабії. Ібн Сауда. королівського радника Халіла Аль Уда в Берхтесґадені, це незабаром побачимо. Але справа Палестини має і свій західній. американський бік. Фінансові та політичні впливи жидів на урядові кола Злучених Держав Америки імпонують британському урядові напевно більше ніж „сила" жидівського населення Палестини. особливо в даному моменті. коли Великобританія потребує більш ніж колись американської допомоги проти Японії. Можна навіть допустити, що Америка з цією допомогою не дуже то поспішає саме з огляду на „про-арабську" політику британського уряду в Палестині. Тимчасом залишается лише ствердити. що в Палестині Великобританії сталося те саме, що й на інших найповажніших відтинках її зовнішньої політики; з зовнішнього вирішного третього чинника вона зійшла до ролі співчинника одної зі сторін. що ведуть боротьбу. Вона перестала бути вирішним чинником у боротьбі між Францією і Московщиною з одного та Німеччиною й Італією з другого боку, між Японією й Китаєм, між Америкою і Японією. Чи брак збройних сил потрібних для можливої боротьби на просторі від Рену і Ґібральтару до Шанґаю не викличе основної зміни до теперішньої британської політики в тому напрямі, що Англія залишить европейські справи та сконцентрує всі сили обох англьо-саксонських великодержав на світовій арені — це вияснить недалеке майбутнє.

М. Данько.

В окопах біля протилетунських гармат.

РЕПОРТАЖ ІЗ ПАРИЗЬКОЇ ВИСТАВИ ПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ.

(Від нашого кореспондента)

Париж, 18. червня 1939.

ВІДКРИТТЯ.

Французький премієр Даладіє відкрив виставу протилетунської оборони, що розтаборилась на великій паризькій площі Інвалідів між Елізейськими полями та домом Інвалідів зі славним військовим музеєм, за яким у каплиці лежать тлінні останки Наполеона, маршала Фоша та ґенералів, що проводили боями в останній великій війні.

Невеликого росту з клясичним профілем, перший міністр Франції є мабуть тут сьогодні найпопулярнішою особою. Його кроки швидкі, його обличчя з легкою усмішкою, за ним ішов довгий почот мундурів і жакетових цивільних строїв. Військові золотом обшиті „кепі" і цивільні лискучі циліндри разу-раз зупинялись, як премієр стискав руки достойників, що ввічливо солодко всміхались та низенько кланялись.

КОЛИ СВИЩЕ СИРЕНА.

Прегарна штукарна панорама великого міста, що в сяйві електричного дня живе своїм нічним життям. Аж нагло загула сирена. Пронизливе виття, що аж шкіру мороз переходить. Усе наче під дотиком чарівної палочки завмирає, світла гаснуть, тільки десь-недесь маленьке червоне чи зелене світелко вказує на схоронище, чи поліційну стійку.

У СХОРОНИЩІ.

Ми здисципліновано зараз вступаємо вниз і східками входимо до протилетунського сховку. Він зі сталі. Нам поставили лавочки, щоб дещо висапатись по бігу та одночасно оглянути моделі газових масок та протиґазових убрань. Там теж оглядаємо маленьку лічницю, а чепурна сестра милосердя з маленьким задиркатим носиком була цим єдиним ясним промінням у тій примусовій ночі.

За всю світову війну появилось у повітрі над Парижем тільки 37 німецьких літаків і вони кинули на голови парижан „тільки" 11.500 кіля бомб. Попросту ті цифри видаються нам, зблязованим людям із 1939-го року, — дитячою забавкою. Як багато вище стоїть нині наша доба! Але будьмо вибачливі супроти попереднього покоління. Ноблес обліж!

НАМ ПОКАЗУЮТЬ ЕЛЄКТРОННУ БОМБУ.

Це так собі для забави вона із гуком вибухає, нікому не робить нічого злого, а ми придивляємося, як огнева сторожа гасить пожежу. Замічую, що краска вибухаючої бомби прегарна, вся золота. Є ріжного роду бомби — пояснюють нам. — Одні служать, щоб тільки запалити (від 1—10 кіля), другі, щоб розірвати, треті, щоб ґаз пустити. Їхня вага може мати і тисячу кільоґрамів. Одно я зрозумів, що як таке світелко впаде на чиюсь голову, то кандидат на небіжчика не має вже часу розпізнати роду тієї бомби. Гарно вladжене кіно показує нам ще точніше всі ті засоби оборони в окремій фільмі.

В ОКОПАХ БІЛЯ СКОРОСТРІЛІВ І ГАРМАТ.

Ми входимо до окопів. Тут стоять французькі відділи скорострілів та відділи гарматчиків. Усі пояснення дають публиці старшини або підстаршини. Бо ця вистава є саме владжена на те, щоб наочно переконати широкі верстви громадянства, що військо передбачило заздалегідь всю небезпеку та має засоби, щоб її нівечити.

Молодий підпоручник, який стоїть біля гармати, оповідає про механіку сучасного повітряного бою. Окремі машини „повітряні слухавки" викривають кожний літак, хочби він був укритий ген-високо у хмарах, чи летів уночі. Окремі апарати відразу назначують висоту, скорість і напрям його лету. Автоматично гармати спрямовують свої дула в ту повітряну область і відкривають вогонь. Усі ті засоби змеханізовані; вони тривають тільки кілька хвилин. Машина все наперед передбачує і виконує. Так мусить бути, бо при сучасній скорости лету нема часу на нові обчислювання. Ось ця гармата — віддає 125 стрілів на мінуту, а тамта гармата 450 стрілів на мінуту і т. д. Не забуваймо, що наймодерніших моделів гармат нам на тій прилюдній виставі не показують. А, гляньте, як ця гармата вміє рухатися! Її дуло як хоче то стрі-

АР-ІЙ ЯВОРЕНКО. 5

АБРЕК.

Приємно є у своїм приятелеві відкрити якусь нову прикмету, чи побачити його нове діло. Може тим приязнь не скріплюється, — якщо вона була дійсно правдива — та дістає наче нового блеску. Такі прикмети я почав відкривати у моїм новім приятелеві — Абрекові. А сталось це в два дні по нашій приязні.

Ми почали наступ згідно з пляном обговореним з ґенералом у команді бриґади. Центр мого куреня та праве крило пішли жваво вперед. Зате на лівому крилі щось не велось. Ліве крило залишилося далеко позаду. Через це загрожувала небезпека окрилення центрові. Треба було наочно преконатись, як стоїть справа на лівому крилі. Я взяв двох вістових і ми поїхали найближчою дорогою до лівої сотні. Десь по середині дороги треба було переїхати кусень чистого поля. Ідемо острим ґальопом, аж нагло зпоміж корчів лозини падуть на нас стріли. Як пізніше показалось, це вийшла ворожа стежа прозбірити, чи не вдалось би зайти на зади мого куреня тою прірвою, яка повстала через опізнення лівого крила. Стежа була досить сильна, дванацять стрільців під проводом старшини. Перший наслідок стрілу був для нас катастрофальний. Один вістовий на місці забитий. Його кінь завернув у переполосі туди, звідки прийшов. Другий вістовий пробував втікти від обстрілу, та не віхав і сто кроків. Смертельно постріляний кінь звалився серед дороги так, що довелось йому втікати пішки. На місці залишився я сам з Абреком. При першім стрілі мій Абрек ляг на землю. Вже по способі лягання видно було, що він не ранений. Правду казав про нього булавний, що він „стара война". Як добре вишколена „стара война" зручно приляг на землю, щоб не робити із себе цілі для ворога, та щоб уможливити свому їздцеві певного роду охорону перед ворогом. На щастя я відразу зрозумів маневр Абрека так, що не тільки встиг витягнути ногу зі стремени, але теж легко зіскочив поза нього і так оперши на нього кріс почав стріляти до ворожої патролі.

Друге моє щастя, що я мав при собі не тільки револьвер, але ще й кріс так, що міг якийсь час боронитись. Огонь ворожої стежі зараз прислаб. Поперше тому, що найменше заховані дістались під мій обстріл — подруге тому, що частина стежі стріляла за вістовим, який утікав пішки, не відстрілюючись. Як огонь прислаб, я пробував положити ногу на сідло... В тій хвилині мій Абрек зірвався, просто підніс мене з землі та рвонувся в повнім ґальопі вперед. Не біг довго, ані рівно. Біг радше якимсь зиґзаком, а скоро засвистали ближче кулі, положився знову на землю. Такий маневр з ляганням, стріляниною та дальшим бігом повторювали ми щось чотири рази, поки не видісталися поза отверте поле. Пару хвилин пізніше я був уже на лівому крилі свого куреня, де видав відповідні доручення. Як мої доручення виконали і сотня рушила вперед, я скористав з вільної хвилини та пішов до свого приятеля Абрека. Треба було йому подяку зложити... Так, так! Він показався товаришем, який не лишає друга в халепі... Я застав його на поляні як препокійно скубав траву... На звук моїх кроків, застриг ухами, заіржав стиха, прибіг до мене та почав обнюхувати мою руку, наче витаючись. Якжеж любо я гладив його голову — поплескував шию!

Інтеліґентна звірина чує нераз інстинктом те, чого не зуміє відчувати людина обдарена розумом. Просто в людині затратилась та спроможність відчути, затупився інстикт. Зате у звірині той інстинкт не затуплений, ба, часами навіть формально розвинений у деяких одиниць. Тимто одні звірята називаємо більше інтеліґентними від інших, хоча про „інтелект" у них годі говорити. Таким дуже інтеліґентним виявився мій Абрек. Саме в той час почали ми наступати. Безупинний похід уперед з боєм і без бою, перемарш через щораз то нові оселі, зустрічі, квартирування... а при тім усім молодість, самопевність та охота шукати вражінь не тільки в боях з ворогом, але і з кращим полом — ось ціла атмосфера офензиви.

Та чи є де на світі молодий чоловік, що при таких перемаршах не бажав би якнайкраще запрезентуватись? Мій Абрек відчував мабуть настрій свого пана. Треба було видіти, як він ступав півомною тоді, як доводилось переходити через якусь нову місцевість. Обабіч дроги зібралось цивільне населення. Тут чи там якась дівчина бодай наців святочно вбрана, в руках цвіти... А найкраща цвітка таки вона сама. І кров у жилах молодого старшини починає

ляє й прямовісно! Вояк, що демонструє, мов гімнастикується, в ціле це военне приладдя крутиться на всі боки разом з ним. „А навіть якби припадково перелетів літак крізь град куль, то ми його візьмемо зблизька. Ось нащі скорострілн!" Знову бачимо руханкові вправи залоги рухомого скорострілу. Ось цей скоростріл: 900 вистрілів на мінуту і т. д.

„Отже, мій поручнику — у Франції звуть старшин черев „мій", навіть вояки при військових звітах — там на горі ворожому летунові буде далеко небезпечніше, ніж нам тут на землі" — перебиває йому якась дама.

„Без сумніву! ласкава пані — відповідає він їй усміхаючись.

На самому кінці оглядаємо ще амбулянси Червоного Хреста і виходимо з враженням, що в разі якогось, борони Боже, нещасливого випадку матимемо всі вигоди і комфорт.

Юрій Студинський.

До проблєми безробіття.

(Голос у дискусії).

Парадоксальний стан на нашому ринку праці — де є стільки безробітних та одночасно і стільки посад, яких нема ким обсадити, — можна пояснити одною психічною рисою: чимало наших громадян не може зрозуміти, яке складне нинішне життя, якої далекої спеціялізації воно вимагає. У нас кожний авторитетно радить знайомому, як лікуватися, реформує шкільництво, знає пляни Гітлера і Мусолінія, вчить журналістів, як редагувати часопис — і так само авторитетно інформує молодь про вибір звання.

Тимчасом вибір звання — це дуже важке і складне питання, яке добре може розвязати лише спеціяльна порадня. Така порадня вже у нас є — при „Рідній Школі". Наскільки нам відомо, вона має на меті орієнтувати клієнтів не лиш на основі їхніх здібностей, але й під кутом ринку праці; на жаль, ця, така потрібна установа не має досить людських сил, щоб вповні здійснювати свою програму. Один спец вистарчить до психотехнічних дослідів, але не до аналізи заробіткових можливостей у наших умовинах.

Запотребування робучих рук у поодиноких царинах можна означити у приблизних цифрах як сальдо подажі та попиту. Для точної, вірної інформації не вистарчає оцінка „на око"; ці дані можна устійнити лиш на основі дбайливо опрацьованих вислідів статистики і критичної обсервації. Щоб оцінити попит напр. на лікарів, треба знати, скільки лікарів — без огляду на народність — живе з української клієнтелі, не враховуючи туди лікарів на державних та самоуправних посадах. Подажу означить нам число лікарів та студентів медицини української народности. Відношення цих обох цифер покаже нам дійсне запотребування на українських лікарів, але цей вислід буде занадто схематичний, коли не візьмемо під увагу розміщення лікарів у поодиноких околицях краю чи дільницях більших міст, спеціялізацію, заробітки лікарів, гіґієнічний, матеріяльний та культурний стан українського населення поодиноких повітів, законодавство, практичні можливости медичних студій для українців і т. п.

Коли йде про лікарське звання, всі ці обчислення і міркування уступають перед одним фактом, а саме, що трудноші при доступі до медичних студій та при нострифікації практично обмежують до мінімум подажу українських лікарів. Все ж ми взяли як приклад лікарське звання, бо на ньому догідно можна зясувати методу, якою — на нашу думку — найдоцільніше оцінювати заробіткові можливости у поодиноких званнях. Очевидно, вона мусить підпадати деяким змінам, щоб відповідати умовинам поодиноких професій: Не можна прикладати того самого мірила до звання вільного і службовицького, академічного і ремісничого; чимало залежить і від того, чи звання є зорґанізоване, наскільки правно уреґляментоване, якого вкладу вимагає на здобуття знання та основання варстату праці і т. д.

Менш-більше таким способом можна б означити висоту запотребування на людей поодиноких професій під цю пору, у теперішній господарсько-суспільній структурі галицько-волинської вітки нашого народу. Але ця структура зміняється у висліді господарської еволюції та технічного поступу. На наших очах зникло одно звання: кінових музик, народилось нове — радіотехніків. Зла була б порада вибору звання зперед кількох років, яка не була би брала в рахубу господарських наслідків тих двох винаходів, лиш істнуючі професії, та робила молодій людині надії на заробіток у кіні, або не звернула уваги на великі можливости, що їх дає молодий радієвий промисл.

Така еволюція постійно істнує серед усіх народів, але зокрема сильно виступає вона в українській суспільности, що до наших днів зберегла свою примітивну селянсько-урядничу структуру і тепер наборзі мусить її розвивати серед незвичайно непригожих умовин. На наших очах повстають українські підприємства у щораз то нових ділянках, наші люди пізнають щораз нові невихіснувані можливости. Цю господарську розбудову, якої успіх є для нас шекспірівським „бути чи не бути", спинює недостача двох річей: капіталів і спеців.

Мобілізація капіталів у бідній нації вимагає довгої муравлиної праці — на підготову фахівця треба кількох літ, часто навіть лиш одного року. Тимчасом у нашому господарському житті доводиться стрічати зібрані капітали, яких годі інвестувати лише з огляду на недостачу доброго фахівця, що вмів би покермувати новоснованим підприємством.

Такий ненормальний стан витворило занедбання професійного порадництва. У виборі звання молодої людини дораджує а то й рішає часто батько, — емеритований державний урядовець, що не має ніякого звязку з господарським життям і для якого вибір звання полягав на виборі між пятьма університетськими факультетами.

Поради щодо вибору звання можуть давати лише кола, які тримають руку на живчику господарського життя і зясовують собі, в якому напрямі воно попливе дальше, якого людського матеріялу потребуватиме у майбутньому.

На ріжноманітних і складних елементах мусить спиратися професійне порадництво. Щоб їх опрацювати й вихіснувати треба багато праці — праці кількох людей, що була би базою для психотехніка, якого завданням є узгіднювати здібности одиниць з вимогами ринку праці. Ту працю необхідно виконати, хочби й безінтересовно, бо вона може поважно заважити на нашому майбутньому. Від неї залежить, чи студії будуть зайвим люксусом — чи доброю льокатою праці й капіталу; чи у нас переважатиме безробітний — чи самостійний підприємець; чи наша нація матиме силу пережити теперішні важкі часи. (гал.).

сильніше грати... випростований сидить у сідлі, як приріс до коня, тільки шапка трішки перекривлена — „набакир" — та очі неспокійно шукають там то сям — наче жертви для любовного атаку вишукуючи. А за ним, за старшиною — лави стрільців з веселою піснею на устах... Тоді мій Абрек теж прибирав відповідну міну. Гордо підносив голову з наїженою гривою та підтюпцем вибивав підковами несамовитий такт по дорові.

— Ну і коняка — чути було нераз голос подиву серед юрби...

— Да-а-с, хороший кінь — вторував другий...

— Господоньку, як змій — аж лячно — нібито злякано звеніли всміхнені дівочі усточка.

Розуміется, що по всякій такій параді мусів конюх постаратися коневі добрий обрік, що його Абрек приймав наче річ зовсім йому належну. Він так уже привик був до всякої такої гратифікації, що коли годі було роздобути йому щось ліпшого, він сердився та починав кусати. Цікаво, що такий гнів він показував тільки супроти мене, а ніколи супроти конюха. Наче хотів тим зазначити, що я повинен журитися його удержанням... Але злости ніколи не тримав довго у своїм кінськім серці. Коли зараз по такому розчаруванню прийшла нагода попискатись, він знову докладав усіх зусиль, щоб гідно показатись. Тільки не дай Боже, щоб тоді десь навинулась стара баба! Попадав у лют, скакав, гороїжився, поки баба не опинилась в рові. Це вже його успокоювало так, що спокійно йшов дальше. Цікаво, що знаменито — може по оглязі та ході — умів відріжнити молоду жінку від старої.

(Докінчення буде).

З польської преси.

На межі між іґнорацією та провокацією.

Львівське ендецьке „Слово Народове", що — спасибі йому! — ні в доброму ні у злому, ні на хвилину не тратить з очей справ, що торкаються українців, у числі з 23. червня „Полемікою Росіян з Українцями про минуле митрополита Шептицького" звернуло нашу увагу на статтю О. Витанова, поміщену у виленському „Русскому Слові" з приводу епископського ювилею митрополита А. Шептицького. „Слову Народовому" зміст статті О. Витанова — очевидно — так припав до вподоби, що воно присвятило аж дві шпальти третьої сторінки на перекладний передрук цієї статті.

Щож такого нового та цікавого сказав з приводу ювилею нашого митрополита п. О. Витанов? Ось зразок:

> **„У 1915 р., витаючи переможну російську армію хлібом-сіллю, кир Андрей виголосив у церкві Ставропигії проповідь про великий, единий русскій народ. Про змагання ворогів русского народу розбити його на частини".**

Два речення, а скільки глуму в них над історичною дійсністю! У Львові живе ще чимало громадян-свідків вмашерування російської окупаційної армії у вересні 1914 р. Ще переховують у більших бібліотеках та архівах річники польської преси з того часу, в яких виразно зазначено і підкреслено, хто витав у 1914 р. „переможну російську армію хлібом-сіллю".

Це історичний факт, що його нудно вже пригадувати, що між львівськими достойниками, панами в чорних фраках та дамами з китицями рож у руках, що у вересні 1914 р. вийшли російським переможцям на зустріч, не було взагалі українців, не кажучи вже про митрополита Шептицького. І не менш відомий факт, що митрополита Шептицького за його мужню протиокупантську проповідь російська влада веліла в осени 1914 арештувати й вивезти на заслання у глибину Росії.

„Слово Народове", що без слова критичної замітки та з насолодою передруковує теревені виленського ігноранта не доглянуло навіть такої „подробиці", що цей ігнорант — як виходить з передруку у „Слові Народовім" — навіть не знає дати вмаршу російських військ до Львова, називаючи 1915 рік, хоча цей вмарш відбувся ще у вересні 1914 року!

Та що скаже читач, коли довідається з передруку у „Слові Народовім", що:

„В. Пачовський? — Хто він такий? — розуміється автор українського національного гимну „Ще не вмерла Україна". Поему написав молодою ще людиною. Тепер, по всякій правдоподібности, оглух і осліп, утратив мову. Руси не бачить і не чує, про Русь нічого не каже. Діяґноза: прострація україніка".

Як з цього уступу виходить, автор статті, що її передруковує „Слово Народове", по всякій правдоподібности комплетний, але малонебезпечний ігнорант — в українських справах. Він тільки чимало безсоромний: свою ігноранцію презентує без румянця стиду. Кожна українська дитина з середньої школи знає, що автором національного гимну „Ще не вмерла Україна" є не Василь Пачовський, тільки наддніпрянець Чужбинський та що поема В. Пачовського з його юних років називається „Сон Української ночі".

Ось таке накопичення усяких видумок, перекручень та протиукраїнської лайки з приводу ювилею митрополита Шептицького, змайстроване в російській протиукраїнській кузні — приносить „Слово Народове" з захопленням як духову поживу своїм читачам. Гарного апетиту!

Від колиски до гробу кожний німець живе в боєвому поготівлі.

Краківський „Час" з 22. VI. повідомляє з Берліна:

Націонал-соціялістична партія опанувала німецьку армію. Таку думку в останньому часі часто можна почути в Німеччині. Кажуть це люди, зближені до військових кол, отже до громадян, що про це дуже добре поінформовані.

До року 1938 армія заздрісно берегла свій привілей військового виховання народу і тримання армії подальше від партійної пропаґанди. З хвилиною, коли в Німеччині увійшов у життя закон про „перед- і після-військовий вишкіл", проломано цей привілей. По думці цього закону кожний здоровий юнак, починаючи від 10-го року життя, мусить належати до т. зв. „Юнгфольку". Виховання в цій організації, що нараховує до 8 міліонів юнаків, кладе вагу на вироблення у хлопців „відваги, поважного ставлення до завдань і природного розуму". З 14-тим роком життя юнак переходить до рядів т. зв. Гітлерюґенд", в яких лишається до 18-го року життя. У рядах гітлерівської молоді юнак дістає вишкіл у „теренових вправах та вправи у стрілянні". Частина гітлерівської молоді, що вишколюється у формаціях т. зв. „Марінеюґенд", відбуває на озерах та ріках вправи на відповідних кораблях. З гітлерівської молоді юнаків переписують до С.А. або СС. До СС. формацій вибирають найздоровіших та найпевніших націонал-соціялістів.

Після скінчення військової служби, резервіст вертає назад до збройних лав СА. чи СС., в яких служба треває до 50-го року життя.

Таким чином кожний німець майже від колиски аж до гробу живе в атмосфері та дусі націонал-соціялізму, а від 14-го року життя у повному боєвому поготівлі".

Преса молодої націонал-соціялістичної ґенерації, постійно пригадує, що ідеалом молодого німця мусить бути Спарта з найкращих часів її воєнного розцвіту.

Перед наступом на Чіянґ.

ЧУНКІН. ПАТ. У провінції Шансі йде дальша боротьба. Згідно з вістками з китайських джерел японці відступають у північнім напрямі. В західній частині провінції Шансі японське військо, як можна здогадуватися з переведених пересунень, підготовляється до наступу на Чіянґ. У північному Гонані китайці взяли назад багато важних позицій здовж залізниці Люнґгай.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Різьбар Сергій Литвиненко.

На сірому небосклоні сучасної галицької різьби зарисовується мистецька індивідуальність Сергія Литвиненка доволі виразно й повно.

Литвиненко — людина розмірно молода. Прийшов до нас з Полтавщини. По дорозі скінчив ґімназію, відбув Визвольну Кампанію під прапорами УНР, а коли сурмачі відтрубіли кінець нерівного бою, вернувся до мистецтва, що вабило його до себе, ще малим хлопятем. Різьба найкраще відповідала його психіці й традиціям рідної йому різьбарської й гончарської Полтавщини. Краківська академія мистецтв, точніше — робітня проф. Лящки, закінчена з похвалами й відзначеннями та прилюдна вистава в Кракові 1927 р. послужили Литвиненкові за леґітимацію в перших контактах з громадянством.

Свідовий уваги критики й покладаних на нього надій, відбув Литвиненко прощу до мистецької Мекки — Парижа. Участь у виставі в „Сальон де Тюйлері" принесла йому на шпальтах „Ревю Модерн" фахове признання такого змісту:

„Незвичайно цікава й замітна є група „Мазепа", твір молодого українського різьбаря. Є в тому творі знаменито відданий, надзвичайний розмах. Можна сміло сказати, що мистець досяг своєї мети. Зарискував банальністю, а в дійсности був дуже ориґінальний. Під технічним оглядом твір дуже добрий. Анатомія без закиду, композиція синтетична, дуже сильно зложена. „Мазепа" це напевно один з найкращих творів у цьому Сальоні".

Крім „Мазепи" виставив Литвиненко в Тюйлерах ще хлопячу головку: оба експонати прихильно відмітила критика, їх репродуковано, а відома телеграфічна аґенція Аваса згадала їх у своєму комунікаті до світової преси. Коли додамо до того, що на цей період творчости Литвиненка припадає й один з найкращих його памятників, на жаль до сьогодні незреалізований намогильник „Домбянцям", то можемо погодитися з тим, що дебют мистця належав до особливо вдалих.

Взимі 1929 р. приїхав Литвиненко до Львова.

В 1931 р. відбулася перша з вистав Товариства Прихильників Українського Мистецтва. Литвиненко виступив на ній з кількома новими працями. Композиції „Вперед" і „Зрив" та низка погрудь, прикували до себе увагу відвідувачів і рецензентів. Неприборканий молодечий темперамент, сильно імпресіоністичне забарвлення Литвиненкового світосприймання, як теж специфічна різьбарська техніка, предистинували його на мистця сили, виразу й руху. Німецький мистецтвознавець В. Борн, що в свій час обїхав Галичину в пошуканні за її мистецтвом, не пройшов без уваги поруч творів Литвиненка. Признав його „многонадійним, молодим пластиком", якого „портретні голови вказують на вичуття неповторної сутті зображуваної індивідуальности".

Участь у виставі „Рубу" в грудні 1932. р. знову примусила публику й рецензентів заговорити про мистця. Як це не дивно й неприродно, то коли шукати за суперлятивними висловами про Литвиненкову пластику, то найти їх можна тільки серед чужинецьких енунціяцій... Кіліян-Станіславска в „Ґазеті Поранній", А. Лявтербах у жидівській „Хвілі", Мініх у „Курері Львовскому", Г. Блюбівна в „Слові Польському", й ціла низка менше відомих, а то й безіменних чужинецьких рецензентів, признали талант Литвиненка, уміння й великі можливости розвитку.

Нація, що пережила героїчну добу Визвольних Змагань, тужила за пластичною їх петрифікацією. Литвиненко, що досі виявив себе мистцем виразу й виразником проминаючої митті, несподівано посяг по лаври різьбаря-монументаліста.

Давним давно, один з польських учених культурників мав сказати: „Не маю уявлення про польську медальоґрафію. Тому напишу про неї книгу"... Висказ, що зразу виглядав на парадокс, перестав ним бути в моменті, коли зпід пера цього вченого вийшла знаменита, до сьогодні респектована й цитована моноґрафія польської медальоґрафії... Щось подібне трапилося з Литвиненком, різьбарем митті, виразу й руху, що рішив піти назустріч назріваючій в громадянстві тузі за монументальною статикою й величністю...

Першим із великих завдань, що на них зважився Литвиненко, був нагробник Іванові Франкові. Литвиненко вибрав найближчий для своєї різьбарської індивідуальности підхід — виразу, сили й руху. Тематично обрав для намогильника миттєвий вирізок з величньої картини Франкових „Каменярів". Можна спорити на тему, чи й наскільки такий підхід і така його реалізація відповідає завданню намогильника. Можна підкреслити або й поминути питання, чи мистець, якому досьогочасна критика не мала нічого закинути під оглядом композиції мас чи анатомії людських постаттей, в даному випадку не впав жертвою самозрозумілої треми й не прогрішився деякими технічними недотягненнями. Для неупередженого й уповні обєктивного глядача залишається актуальним тільки питання, — чи й наскільки намогильник Франка відповів інтенціям самого мистця. Думаємо, що так. Признавши себе сувереном у площині вибору підходу й розвязки проблеми, Литвиненко розвязав її так, як сприйняв і зрозумів самого Франка. Каменярем і вічним революціонером бачим мистець Франка в своїй уяві й таким відтворив його в живій і темпераментній візії одного з його творів.

Другим з черги монументів, що їх виконав Литвиненко, була сидяча постать митрополита Шептицького, уставлена в садку Національного

Великий бій совітських і японських літаків.

ЛЬОНДОН. 23. VI. ПАТ. На манджурській границі прийшло до гострого зудару між совітськими летунськими силами та японськими. Квантунська армія видала в цій справі комунікат у Сінкін, столиці Манджуко.

Японці твердять, що вчора поважні совітські летунські сили перелетіли над манджурською границею недалеко озера Буірнор. Між японськими літаками й совітськими прийшло до бою, підчас якого по обох боках зістрілено багато літаків.

СІНКІН. АГЕНЦІЯ ДОМЕІ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО НА ПІВНІЧНОМУ БЕРЕЗІ ОЗЕРА БУІРНОР, НА ПІДСТАВІ КОМУНІКАТУ ГОЛОВНОЇ КВАТИРИ КВАНТУНСЬКОЇ АРМІЇ, В ГОД. 16. ПОЯВИЛОСЯ 150 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ, ЯКІ ПЕРЕЛЕТІЛИ НАД МАНДЖУРСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ. ЗІ СОВІТСЬКИМИ ЛІТАКАМИ ПОЧАЛИ 18 ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ БІЙ, ПІДЧАС ЯКОГО ВОНИ ЗІСТРІЛИЛИ 49 СОВІТСЬКИХ ЛІТАКІВ. ЯПОНСЬКИЙ КОМУНІКАТ ДОДАЄ, ЩО ЯПОНЦІ ВТРАТИЛИ ТІЛЬКИ 5 ЛІТАКІВ. ПРЕДСТАВНИК КВАНТУНСЬКОЇ АРМІЇ ЗАЯВИВ, ЩО СОВІТСЬКІ ЛІТАКИ ТА ЛІТАКИ ЗОВНІШНЬОЇ МОНГОЛІЇ БОМБАРДУВАЛИ 17. І 19. Ц. М. МАНДЖУРСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

Районізація шкіл.

Під таким заголовком появилася в останньому числі журналу „Рідна Школа" стаття, яку, з огляду на її вагу, поміщуємо отсе майже в цілости. Від своїх завваг в приводу заторкненої у статті теми на разі стримуємося і до тієї справи ще повернемось. — Ред.

„Серед турбот батьків і кінцевих праць шкіл, що немов білянсують річну працю, зводять підсумки за минуле та підготовляються на майбутній рік, прийшов новий розпорядок шкільної влади про т. зв. **районізацію шкіл.**

Що вона означає?

Розпорядок торкається **загальноосвітніх гімназій і ліцеїв** і шкільна влада розуміє його так:

До гімназії чи ліцею, що є в даному місті, можуть ходити лише місцеві діти і з даного повіту, а не можна приймати з іншого повіту, бо, мовляв, в усіх повітах є такі школи: в додаткових вияснениях поняття повіту звужено навіть до „найближчої околиці" міста, де є школа.

Мотивація того розпорядку така: Учні надто часто мандрують від гімназії до гімназії і це треба припинити. Також дуже важна є співпраця школи й дому, і якщо батьки не мешкають у тій самій місцевости або в найближчій околиці, де є школа, тоді тяжко наладнати таку співпрацю. Тому слід обмежити школи до визначеної їм округи-району.

Чи цей розпорядок одержали всі середні, загальноосвітні школи на території Кураторії — нам невідомо. Знаємо лише, що піднято ту думку в дуже загальному виді на останньому зїзді директорів середніх шкіл і що одержали таке доручення гімназії і ліцеї Рідної Школи.

Вже сам характер середньої школи, як школи вищого типу в порівнянні з народньою, робить її освітнім осередком більшої округи. Самозрозуміло, що та округа покривається у першу чергу більш-менш з повітом даної місцевости, в якій є школа так, що 50—80% дітей походить звичайно з того терену і тут злишня якась штучна районізація. Само життя витворює округи, бо в першу чергу батьки дають дітей до найближчої школи.

Одначе справа відразу ускладнюється, коли перейдемо на терен українського шкільництва. Сітка українських шкіл неповна і нерівномірно розложена. На території львівської шкільної округи, на 64 повіти є всього 22 українські загальноосвітні гімназії і ліцеї (12 Рідної Школи, 3 СС. Василіянок, 1 Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, 1 Мала Семинарія і 5 державних). Коли ж взяти під увагу, що в деяких місцевостях є дві і більше українських гімназій, тоді маємо лише 13 осередків, де є українські загальноосвітні гімназії і ліцеї, значить 1 середня школа на 5 повітів. Також, як брати під увагу воєвідства, то розміщення українських гімназій ще не є рівномірне. Найбільше — 11 — є їх на терені львівського воєвідства, потім іде станиславівське (8), вкінці тернопільське (3). Але і на тих теренах розміщення шкіл не є рівномірне. Так напр. ціла полоса на північ від лінії, що йде через Перемишль, Яворів, Золочів, Тернопіль, не має ні одної української гімназії, значить, не має їх у повітах: Ярослав, Любачів, Рава Руська, Сокаль, Жовква, Камінка Струм., Радехів, Зборів, Збараж. Куди ж має звернутися молодь тих повітів, що в них нема української гімназії, а яка хоче і має право вчитися в українській школі? І вже тепер маємо такі відносини, що батьки зголошуються до наших гімназій, дирекції не можуть їх, як „немісцевих" приймати. Коли ж навіть батьки вносять прохання до державних польських гімназій, то дирекції відмовляють прийняти наші діти по причині браку місця і з того приводу сотні нашої молоді опиняється поза школою. І то не лиш тієї, що старається про прийняття до першої кляси, але й тієї, що вже була в вищих клясах. Вона тепер виключена зі школи і опинилася просто в розпучливому положенні. Знаємо десятки випадків, де батькам відмовляли поголовно прийняття їх дітей; між іншими, одна мати внесла прохання до 7 гімназій за сина, що його вилучили зі школи по причині районізації і ніодна дирекція його не прийняла. А хіба не є інтенцією шкільної влади не дати спромоги молоді ходити до школи. Що ж мають робити батьки зі своїми дітьми? — І властиво, який хосен з тієї районізації? Явщо видвигається аргумент, що, мовляв, треба приймати молодь лише з „найближчої" околиці, бо інакше співпраця школи й дому неможлива, то в наших умовах це домагання просто незрозуміле: тоді треба би вилучити від шкільної науки в середніх школах яких 95% учнів, що походять зі сіл! А якраз інтенцією шк. влади є збільшити число сільських учнів у середніх школах, доручається творити громадські стипендії для них, бо відсоток учнів зі села справді дуже малий (в Польщі не доходить до 10%) і зовсім не відповідає кількости сільського населення. З „найближчої околиці" гімназії могли б користати лише найближчі, два-три села, що їх діти можуть доходити зі села. Інші батьки з дальших сіл, хочби і того самого повіту мусять дати дитину на станцію чи до інтернату, а тоді їхній безпосередній контакт зі школою є спорадичний, без значіння і нема властиво ріжниці, чи батьки мешкають в тому самому повіті, чи в дальшому. Річ дирекції гімназії — наладнати справу так, щоби дітей позамісцевих батьків примістити в бурсі чи на таких станціях, які зуміють повести молодь. Та справа є в нас наладнана, то-ж годі з того приводу зачиняти українській сільській молоді доступ до середніх шкіл. З приводу високих оплат у середніх школах, що є навіть вищі в державних школах ніж у приватних (20 зол. місячно в державних, знижки в першу чергу для урядовців, у наших приватних школах пересічно оплати від 10—15 зол.), сьогодні селекція (добір) молоді дуже обмежена, бо до школи і так може ходити лише багатший, а творити ще дальші обмеження, на нашу думку, — крайно шкідливо. Добір здібної молоді, звідки вона і не

Музею у Львові. Цим разом мистець зумів приборкати свій темперамент, спробував засобів статики й стилізації там, де дотепер привалювала його мерехтлива, імпресіоністична поверхня пластичної форми.

Памятник Борцям у Раві Руській, одно з кращих досягнень Литвиненкового памятникового дорібку. Є в ньому щось з незреалізованих елементів домбянського памятника, є сила виразу й рівночасно спокій трагічного героїзму Тих, що впали.

Постать архангела на могилі Борців у Яворові, це вже вершок стилізації й монументалізму, що до нього впродовж років праці й боротьби зі собою дійшов нарешті Литвиненко.

„Габент суа фата монумента"... можна б сказати, реєструючи Литвиненкові памятникові зусилля. Незреалізованим до сьогодня залишився один з найкращих його памятників, признаний для „Домбянщів". Дожидає своєї реалізації й зле буде для української культури, коли її не діждеться — проект памятника князеві Володимирові Великому, призначений для святоюрського подвіря у Львові. В даному випадку різьбар поширив своє зацікавлення на довкільний архітектурний ансамбль і хоч не пішов на підробку рококового стилю, хоча свідомо й доцільно створив річ вповні сучасну, то настільки гармонізуючу з передбаченим окруженням, що памятник, в випадку реалізації, був би справді цінним доповненням тої виїмкової цілости, що вінчає сьогодні святоюрську гору.

Від хвилини, коли Литвиненко, станув ногою на галицькій землі, працював невтомно, шукав завзято й еволюціонував ледви не з дня на день. Не засклеплюючись у ділянці своїх індивідуальних нахилів чи вподобань, з молодечою відзивчивістю йшов назустріч назріваючим проблемам і актуальним вимогам, раз у раз приспособлюючи до них своє різьбарське долото. Це безсумнівна ознака молодости й запорука непередбачених ще сьогодні, еволюційних можливостей мистця.

була б, це найважніша справа. Нема туг ніякої статистики — кілько талановитої молоді пропадає у першу чергу по селах, а то й по містах, не маючи спромоги дістатися до школи.

Ми вже вище доказали, що районізація шкіл, обмеження їх до повіту, якраз найменше можлива в наших гімназіях, бо їх куди замало, так, що значний відсоток дітей мусить бути і з інших повітів. Зрештою той відсоток є не лише в наших школах, але взагалі нема гімназії, де молодь була б виключно з одної місцевости, чи найближчої околиці. Це узглядиює і закон і він ніде не передбачує такого обмеження. Навпаки, закон і конституція забезпечують громадянам свободу навчання і школи.

Як ми вже зазначили, батьки дають свої діти у першу чергу до найближчої школи. Це ж зовсім зрозуміле, коли ж дають до дальших шкіл, то на це впливає, крім вище згаданої недостачі українських шкіл, бо ж своя школа є основою виховання, ще багато невидних у статистиці причин, але важних у практиці і нераз ті „дрібниці" рішають, чи дитина піде до школи, чи ні. Тут часто рішає про вибір місця звичайне обчислення коштів. Для батька, що має дати дитину на станцію і має до вибору дві однакові школи, вже не має більшого значіння, чи дитина піде хочби до дальшого міста, коли тут дешевше коштує. І це вияснює нам, чому в деяких наших школах по малих, дешевих містечках фреквенція зростає, і молодь приходить навіть з дальших повітів. Нема тут ніякого штучного підтягання фреквенції, вистарчить проголосити дані про висоту оплат і харчів. Це навіть корисний прояв, ця концентрація молоді в наших містах, де спокійніше темпо життя і легше мати вплив на молодь.

Розуміється, є ще й причини, чому батьки вибирають якраз дану школу, хоч мешкають в іншому повіті. Нераз вирішує тут те, що в даній місцевости живе хтось з родини чи знайомих. Є випадки, що мати з дітьми переїздить до міста, де є гімназія, бо інакше не можна удержати дітей у школі. Очевидно, що вибирають тоді дешевше місто. В іншому випадку при даній школі є дуже добрий інтернат і діти здалека стягаються, бо батьки мають повне довіря до школи й інтернату. Такою найкращою інтернатовою школою є дівочий Інститут у Перемишлі, де стягаються діти буквально з цілої львівської кураторії. Чи ж можна би таку школу обмежити до одного чи двох повітів? Зі шкіл Рідної Школи такою майже інтернатовою школою є коедукаційна гімназія і ліцей у Яворові, де 50% молоді живе в інтернатах (2 хлопячі, 1 дівочий), інші учні живуть у батьків або рідні так, що приватних станцій тут майже нема. Буває, знову, що сама школа має таку добру славу, що стягає туди учнів і то зовсім не з тої причини, що, мовляв, там легко учні проходять. Така слава доброї школи, де вчать визначні педагоги, вязалася завжди з Академічною гімназією у Львові; любленою була перед війною гімназія в Перемишлі завдяки надзвичайному директорові-педагогові Григ. Цеглинському, хоч вчили там строгі учителі і відсоток репробованих зовсім не був малий. Подібно було за директора Недільського в Коломиї.

Очевидно, такі особливі причини годі всі вичислити. Вони мають свою основу і тут обмежувати батьків у виборі школи просто шкідливо.

Безперечно, що трапляються випадки мандрівки учнів, що без причини змінюють школу. Але є це спорадичні випадки. Їх дуже легко провірити і таких мандрівників можна не приймати. Одначе до справи треба ставитися індивідуально. Педагогія це дуже ніжна річ, виховання не можна вхопити в якісь однакові шабльонові форми, піддати під адміністраційні розпорядки. Часом умовини в даній школі не підходять до даної індивідуальности учня і він на тому терені стає неможливий, але в іншій школі може стати добрим учнем. На це може вплинути інше середовище, зміна товаришів, дуже часто індивідуальність учителя, що щасливо зуміє підійти до учня. Не ґенералізуємо того. Безперечно в більшости випадків „мандрівки" учнів не виправдані. Їх треба припинити та і це не трудно, але є і виправдані переходи з одної школи до другої. Одначе ці спорадичні випадки ніяким чином не можуть бути вирішними для цілости справи, основою районізації, що вдарила б прикро по батьках і учнях, обезцінила б сенс самої школи.

*

Справу районізації поставлено ще в іншій площині, а саме: **не дозволено дирекціям наших шкіл приймати молодь зпоза меж львівської кураторії, з Волині і Холмщини,** звідки, головно з південних повітів, тяготить молодь до наших шкіл. У часі ферій 1938. р. розвязано українську приватну ґімназію в Кремянці. Тоді то звернулися батьки тих дітей до наших шкіл з проханням прийняти їхні діти, бо до місцевих шкіл не прийнято їх по причині браку місця. Одначе лише одиниці опинилися в наших школах, більш чим половина дітей втратила рік, просиділа дома. І коли тепер вдруге звернулися вони за дозволом, стрінулися з рішучою відмовою шкільних чинників. Не дозволено прийняти також і нових учнів з сумежних повітів, як з південної Кремянеччини, до ґімназії в Тернополі, хоч комунікаційні засоби вяжуть їх з Тернополем (година-півтора їзди), а в Кремянці в державних чи приватних ґімназіях їх не приймають. Треба також підкреслити, що шкільні оплати на Волині від 50 зол. А на цілу Волинь є всього дві приватні українські ґімназії в Рівному і Луцьку, куди з південної Кремянеччини зовсім не подорозі. Також не дозволяють приймати дітей з грубешівського повіту, хоч знову цей повіт вяжеться комунікаційно з Яворовом чи Львовом. У самому ж Грубешові відмовили в польській ґімназії прийняти дітей по причині браку місця, а батькам відповіли „пождіть, аж ми вибудуємо будинок" (!) так, якби дитячі літа можна здержати! Пощо ж тоді тілько писати про потребу і вагу освіти, коли не можна дітям користати з неї? Хто мав нагоду говорити з тими батьками, що їздять усюди, кидаються де можуть, щоби дати дітям освіту і може якийсь варстат праці, хто говорив з дітьми, що почуваються дуже нещасними, той зрозуміє людську траґедію, яку витворює розпорядок про „районізацію".

Підсумовуючи усе вище сказане, не бачимо ніяких основ до районізації шкіл, ні педагоґічних, ні викликаних потребою життя. Нема теж для неї ніякої правної основи. При малому числі українських шкіл ще обмежувати свобідний вибір школи, це означає більшости молоді не дати спромоги вчитися у своїй рідній школі, а то й узагалі замкнути їй доступ до шкіл. Так одна як і друга районізація хвилює не лише батьків, дітей, але і самозрозуміло ціле українське громадянство. Не сумніваємося, що будемо речником не лише зажурених батьків, але й цілого громадянства, коли вискажемо побажання, щоб оба ці розпорядки шкільна влада відкликала."

Щоб дівчат пристосубити до життя...

ВІДВІДИНИ У КРАВЕЦЬКІЙ ҐІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ.

Знаєте вулицю Длуґоша? Бічна й тиха, аж дивно: так близько гомінкої Академічної й такий спокій. Під 17-им числом є великий двоповерховий будинок. Внизу монастир СС. Василіянок, на другому поверсі — інтернат під їх управою.

А на перші? На першім поверсі є школа, яку я завзявся відвідати, користаючи з того, що кінець року і що декілька моїх знайомих пань ішло довідатись про свідоцтво своїх доньок.

•

Пані Г., вчителька цієї школи, яка показує мені всі її закутини й закамарки, застерігається заздалегідь, що напередодні роздачі свідоцтв школа вже не функціонує, точніше — робить ненормальне враження. Ось, наприклад, цю клясу на поверсі, в якій був останній рік фахової школи, „трошки" ремонтують і тому — не дивіться краще — всі крісла на коридорі... Або й ці учениці, що нині їх повно в городі на лавочках... В тій годині?..

— Ніякого уявлення не матимете про школу — журиться пані Г., але мені цікавіше що інше:

— Чому кажете, пані, що це останній рік фахової школи? Хіба її вже не буде?

— Не буде. Фахова школа СС. Василіянок середнього типу скінчила цього року своє істнування. На її місце прийшла кравецька ґімназія, що вже оце приймає на третій рік учениць. Тамта, фахова школа, працювала повних 10 літ, від 1928 до 1939 р. Наука в ній тривала три роки.

— А ця кравецька ґімназія?

— Ця почала свою працю в 1937. році. Це чотиролітня школа з правом прилюдности...

Ми сіли на лавочці в саді школи. Звідси видно прегарний, багатий город, площу, на якій десятка дівчат грає відбиванку, будинок школи й сусідній будинок ґімназії СС. Василіянок. На господарське подвіря школи верталися напашені корови.

— Це вашої школи табльо було в книгарні НТШ, розтягнене наче гармонія?

— Так, нашої. 30 учениць здало матуру й челядничий іспит і так той давній тип фахової школи скінчився.

— Як працює новий тип, отже кравецька ґімназія? Приймають зі скінченою 6. кл. вселюдної школи. Дівчата переходять вступний іспит. Чотири роки вчаться фахових предметів. Яких? Дитячого й жіночого кравецтва і звязаних з цим робіток (гафт, вишивка й ін.), рисунку, матеріялознавства, костюмольоґії, що складається з історії одежі та моделярства, врешті хатнього господарства. Крім цього є загально-освітні предмети: релігія, українська, польська й німецька мова, історія географія (загальна й господарська), наука

Нагорода пильности.

Кожна мати, кожний батько і виховник признає, що одною з найцінніших прикмет, які варто розвивати в дитині, є чеснота — щадження. Та на жаль не всі використовують кожну нагоду, щоб навчити дочку чи сина щадити. Тепер саме наближається така добра нагода і тому варто її щераз пригадати. Маємо на думці кінець шкільного року і гарний звичай нагороджувати пильних учнів книжками. Цей звичай, який після війни на жаль наче призабувається, можемо тільки щеро поручити. Та для добра наших дітей і для доповнення їх виховання завважуємо, що між звичайними книжками повинна знайтися в хаті також щаднича книжка рідного банку, виставлена на імя пильного учня, пильної учениці, з першим ощадностевим вкладом. Ця книжечка заставить розумну дитину подумати про чесноту ощадности і полюбити її, а хто полюбить ощадність, той має вже добру долю в руках. Віримо, що цього року, без огляду на особливі часи, добрі батьки замовлять для своїх пильних дітей більше ощадностевих книжечок, як минулими роками в Земельнім Банку Гіпотечнім. Так докажуть, що і відомі настрої не збивають їх з доброго шляху належного виховання своїх дітей.

(Ш.)

про громадянство, рахунки, фізика, хемія, зоольогія й ботаніка, гигієна, руханка і спів.

— А костюмольогія? Чи це така наука, що напр. якщо мода скаже шити на зразок 16. століття, то учениця знає вже, як?

— Не тільки знає. Вміє скроїти й ушити; знає, який до тієї доби й типу підхожий матеріял. Цієї костюмольогії вчаться в 3-ій і четвертій клясі.

— Хіба є такий підручник?

— Нема. Але власне — пані Г. трошки у скромности червоніє — збираюся такий підручник написати.

— О, це цікаво!

— Маю труднощі в тому, що в ньому мусить бути й історія українського одягу, а самі знаєте, як цю справу в нас розроблено... Щось з цієї матерії в нашій школі ми вже пробували й на виставі „Від Єгипту до Бідермаєра" минулого року показали навіть козачі та княжі одяги.

— Ваші учениці вчаться радо цих усіх предметів?

— Наші учениці? Це діти ріжних батьків. Багато з провінції й багато львівських міщан. Є й інтелігентські діти і з Волині. Цікаво, знаєте, що волинячки вчаться дуже добре. А є чого вчитися. Не думайте, що кравецька гімназія — легка наука. Матеріял великий, 7 годин денно треба попрацювати.

— Що роблять ті, що скінчать кравецьку гімназію?

— Наша гімназія матиме щойно 3-ій рік. Але в перспективі — учениця здає челядничий іспит і може йти до кравецькоголіцею (будемо думати цього року вже про нього!), або, доробивши латину, до загальноосвітнього, або до кравецького варстату, звідки за три роки може відчиняти власну робітню. На 4-ому році гімназії ведуть учениці вже свою робітню й навіть виконують дещо, у найближчому році відкриємо таки кравецьку кооперативу абсольвенток при школі.

В великому будинку, куди ми ввійшли, рух і гомін. Повно дівочих постатей — синьо-, чорно- й пивнооких, русявих і чорнявих. Частина з них — здебільшого в чорних фартушках — це інтернатки з інтернату над школою та в камениці при вул. св. Марка, що має спільне подвіря зі школою. Є їх коло 100. У вищій з краю клясі вдаряє вас те, чого здебільшого нема у школах: простір, сонце, чистота. Лякерована долівка і внизу стіни, велитенські, аж стіна губиться, вікна. Ніяких лавок, тільки столики на дві учениці й коло кожного два табурети. Можна його підсунути, уставити догідно. Так в одній клясі, в другій, в усіх. І в усіх вікна на сад та город — повітря і спокій ідеальні.

— Чи учениці мають які свої органiзації?

— Так. Мають самоуправу кляс і самопоміч, шкільну кооперативу, що розвивається дуже гарно, протиалькогольний кружок і Марійську Дружину. Ось, ця Пречиста в городі — це власне Дружина поставила.

...На тлі зелені саду стоїть Богомати і благословить школі.

А ми тимчасом оглядаємо ще кабінет матеріялознавства, що помагає ученицям обслідувати точно всякі волокна і тканини при помочі моделів, тканин і мікроскопів, заходимо в тиху і чистеньку каплицю школи, якої вівтар різьбив А. Коверко — і врешті ми в канцелярії школи, де мене познайомили з управителькою в чернечій одежі СС. Василіянок. Тут теж тихо і спокійно, шафи з книжками й образи аж просять знизити в пошані голос.

— Наших вчительських сил — каже управителька — дванацять. А пляни? Це в руках Бога. Покищо хочемо вибудувати власну вакаційну оселю в Милошовичах коло Пустомит. Так, це там, де наші Сестри мають свій фільварок...

На стіні висить цікава діяґрама: в 1928 р. мала Фахова Школа СС. Василіянок всього 32 учениці, в 1938. р. в останній клясі тієї школи та в кравецькій ґимназії — 234. Зміна настроїв громадянства і його поглядів на працю? Якщо так, ми на добрій дорозі.

— Ще одне питання. в інтернаті мешкають, як мені оповідала пані Г., — учениці вашої школи й клясичної ґімназії з сусіднього будинку разом. Зустрічаються й на подвірі. Чи між ними є антаґонізм?

— А є — кажуть мені щиро. — І це прикре. Бо той антаґонізм приносить учениці з хат. Так, у нас все ще покутує погляд, що „кравчиня" — щось гірше. Ми — каже управителька — знаємо найкраще, яка це правда і в нашому інтернаті цю ріжницю затираємо. Маємо добрі висліди...

*

За мною соняшна, життерадісна школа. Думаю: інакші були б наші сестри, наречені, жінки, якби переходили через її веселі кляси.

Анатоль Курдидик.

Нова українська релігійно-національна станиця.

Дня 19. червня ц. р. в салі студіону оо. Студитів при вул. Петра Скарги відбувся перший, Установчий Збір нової української релігійно-національної станиці, яка носить назву: **„Український Католицький Інститут Церковного Зединення ім. Митрополита Рутського у Львові".** Цей Інститут покликав до життя Митрополит Шептицький ерекційною грамотою з 17. лютня ц. р., затверджуючи статут та іменуючи першим Президентом Інституту о. ігумена Климентія Шептицького. Ось 19. червня, після поладнання потрібних правних формальностей, відбувся установчий збір Інституту, який вибрав свою першу управу.

Збір — при співучасти около 40 членів-основників, серед яких ми бачили духовників і світських — відкрив о. ігумен Шептицький. З тієї нагоди він виголосив промову, яку треба назвати ідеольогією цієї нової установи. Тому, що цікаві думки тієї промови мають загальніше значіння і їх можна вважати напрямними українського унійного руху наших часів, подаємо хід цих думок докладніше.

Мета діяльности Інституту, казав о. ігумен, є: ступневе здійснювання пророчих слів великого Унійного Папи, якими він окреслив завдання, нашому народові Провидінням призначене, — привернення Сходу до церковної єдности. З так поставленої мети виходить, що завдання Інституту буде: пропаґувати свідомість цього великого післанництва у чимраз ширших колах нашого громадянства і поширювати і поглиблювати правильне розуміння суті Унії і властивих засобів її поширювання; навязувати з незединеними православними, перш усього українцями, контакт, пізнавати їх духа і находити спільний терен взаємного порозуміння, врешті популяризувати серед них думку повороту до церковної єдности.

На думку промовця успішність унійних змагань залежить від двох умовин, на які маємо вплив ми:

1. від властивого розуміння поняття „Схід", „східний". Це не малюм нецесаріюм, яке треба зменшувати, або недостача, яку треба обмежувати чи її соромитись. Це східна традиція, східні звичаї, східне мистецтво, східна дисципліна й аскеза, це наша любов до рідного питомого, нам так дуже дорогого. Ми, це східна вітка Вселенської Церкви, зі західною цілком рівнорядна і з нею рівновартна, що старинністю випереджує її на 8 століть, бо через 8 століть Східна наша Церква мала провід у релігійній культурі, в науці, в духовому житті Вселенської Церкви. Церква, що має таких велитнів духа, як Василій Великий, Іван Хризостом, Теодор Студит, Церква, що в своїх богослужебних книгах має такі скарби фільософічно-доґматичного, аскетичного та релігійного письменства, Церква, що у своїм тисячелітнім дорібку має такі памятки мистецтва, як їх має Східна Церква — то Церква велика і ми є на неї горді, ми належимо до неї цілим серцем. Коли будемо її прикмети, вартости і традицію знати, цінити і любити, її придержуватись і розвивати, знайдемо з нашими незединеними братами спільну мову. Бож вихідна точка і найпростіша дорога до порозуміння це любов до церковної давнини, до обрядів, звичаїв, традиційних вірувань і релігійних ідеалів. Нерідкий був у нас тип „уніята", що неначе соромився своєї „східної" приналежности, виказував готовість і бажання визбутися всього що східне та придбати собі якнайбільше з того, що латинське. Цей тип, на жаль, серед нас ще не вигас. Він причинився, мабуть, найбільше до того, що поняття „уніятів" стало серед незединених непопулярне. Нашим стараннням повинно бути, щоб цей тип з нашого церковного овиду зовсім уступив. „Запозичатися" в нашого західного сусіда будемо тоді, коли нам буде чогось суттєвого бракувати та й тоді будемо це робити в спосіб питомий східному духові. Професор обрядів на східному Інституті в Римі, голяндець, сказав раз промовцеві, що на своїх викладах старається давати своїм слухачам-орієнталам „духові застрики" гордости, що вони належать до східної Церкви. Даваймо й ми собі такі „застрики".

2. Другою умовиною, яку ми повинні — на думку промовця — в нашій унійній діяльности розробляти — це плекання внутрішнього духового, релігійного життя. Кожний з нас апостолів Унії, повинен плекати в своїй власній душі а через те і в церковній збірноті це внутрішне життя молитви, любови до Бога, з відреченням, з літурґічною побожністю і зробити таким чином зміст цього життя багатим в овочі святости. Для успішного апостольства Унії освячуймо себе самих в якнайінтенсивніший спосіб, стараймося відзначитися святістю, а тоді потягнемо за собою не лише одиниці зі свого середовища, але й маси нашого народу.

Після цього вступного реферату, якого приявні вислухали з великою увагою, відчитано низку привітних писем і депеш, між ними листа Митрополита Андрея, рішено вислати депешу до апостольського Нунція у Варшаві, означено висоту вписового та членської вкладки, врешті вибрано першу Управу Інституту. До Управи ввійшли, крім президента о. Климентія Шептицького, о. Табінський, др. Чубатий, о. др. Іщак, о. Рудь, о. Фурикевич, о. др. Кладочний. Заступники: о. др. Івахів, о. Чемеринський. Контрольна Комісія: о. Садовський, о. Лаба, о. др. Глинка. До Управи мають увійти теж відпоручники всіх трьох Ординаріятів (від львівського делеґовано о. крил. Галянта) та представники трьох українських монаших чинів.

По вислуханні реферату о. прот. Табінського на тему практичної унійної діяльности і корреферату о. д-ра Іщака та після короткої дискусії закінчено молитвою установчий збір „Інституту церковного зединення".

Бажаємо новій українській релігійно-національній станиці якнайкращих успіхів у її діяльности, хоч здаємо собі справу з труднощів, що їх ця діяльність буде в теперішніх умовинах зустрічати. Вона не буде і не повинна схрещуватись з офіціяльними чи півофіціяльними унійними спробами, які деякі кола католицької Церкви сьогодні ведуть. Бо терен діяльности нової станиці інший: це віднова і розбудова релігійно-духових звязків на основі спільної, правильно зрозумілої традиції, яка обєднувала зединених і незединених у минулому. Цю інтимну, глибоко чуттеву сферу української релігійної проблематики можуть упорядкувати і пристособити для конкретних церковних актів лише самі українці-апостоли власного обєднання. К.

Економічний огляд.

На шляхах фахового вишколу.

Малопомітно для ширших кругів українського громадянства виросла нова наша гімназія у Львові, і то гімназія особливого змісту, купецька. Шкільний рік, який тільки що покінчився був останнім роком „Торговельної Школи“, основаної в 1911. р. Т-вом „Просвіта“ і перенятої в 1924. р. Т-вом „Рідна Школа“. Кільканацять днів тому вийшли останні іспитовані абсольвенти цієї школи, а сама школа переформована в купецьку гімназію, матиме в новому шк. році також чергову 3-тю клясу. В дальшому ще році дійде вона до повної зрілости, бо дістане IV-ту й останню клясу, присвячену спеціялізації (детайлічна торговля, торговля сіл.-госп. продуктами, адміністрація).

Перед нами найновіше „Звідомлення Дирекції 4-літньої коедукаційної Купецької Гімназії і Школи Адмін.-Торговельної Підготови Р.Ш. у Львові за 1938-39 шк. рік“. Це звідомлення цікаве не тільки для тих дітей і батьків, що вже стоять близько обох названих шкіл, але також для тих громадян, що у звязку з актуальністю тепер справи вибору школи для своїх дітей, кому віддадуть їх під опіку, чого вони навчатьмуться і в якому середовищі житимуть декілька років. Про те все докладно інформують уступи згаданого звідомлення, а саме Педагогічна Рада, Організація шкіл, Допомічні наукові засоби, Літопис Школи, Виховна праця в Школі, Опіка над Молоддю, тощо.

Подамо тут хоч би такий уривок з інформації про купецьку гімназію:

„Осереднім предметом навчання є наука про торговельне підприємство і його ведення. Основу навчання творять: наука про організацію і техніку торговлі, товарознавство, господарська географія і техніка реклями. Крім того входять ще у програму навчання заг.-освітні предмети, звязані посередньо, або незвязані з торговельним званням. Програма навчання загальноосвітних предметів зближена до програми цих предметів у загальноосвітних гімназіях. Завдяки тому абсольвенти купецьких гімназій можуть далі вчитися у фахових або загальноосвітних ліцях і високих школах“.

Та як завважили вже читачі — мова є ввесь час про „школи“. Діло в тому, що при гімназії є ще однорічна „Школа Адміністраційно - Торговельної Підготови“, яка зявилась на місце зліквідованого Однорічного Торгов. Курсу для абсольвентів гімназій. Цього року вийдуть із цієї школи перші її абсольвенти, числом около 80.

Коли ми при числах, то спинимось хвилину при статистичних даних, що їх находимо у „Звідомленні“. І так: Усіх учениць і учнів у закінченому тепер шкільному році було 357. Найбільший контингент учнів дає Львів (101) і львівське воєвідство (125), далі йдуть за чергою: станиславівське воєвідство (51), тернопільське (49), волинське (13), поліське (2). З інших земель Польщі походило 7 учнів, з Буковини — 1, з УССР — 4, з Німеччини 4. Коли йде про звання батьків, то найчисленніші є три групи, а саме: хліборобська (124), урядники — державні і приватні (118) і робітники (43). Дальше йдуть: ремісники (33), священники (20), купці (19), тощо.

Самоорганізація і самодіяльність учнів виявляється ось-такими організаціями: „Шкільна Громада“, кооп. „Чайка“ (оборот поверх зл. 4.000, чистий зиск 1938/39 зл. 396.53), Гурток „Молоді Кооператори“, Марійська Дружина, Протигазовий Гурток, Спортовий Гурток „Стрибог“ і врешті при школі є теж „Товариство Абсольвентів“, яке має 150 членів.

*

Українське торговельне шкільництво в останньому часі почало замітно розростатись. Зявилась низка нових шкіл у Львові і в краю. Автім Купецька Гімназія і Школа Адмін.-Торг. Підготови Р. Ш. у Львові займають почесне місце в торговельному шкільництві, маючи за собою довголітню традицію, досвід і велике надбання у виряді, так конечному для доцільного фахового навчання. Добре приміщення обох шкіл у будинку бурси „Нар. Дому“ при вул. Курковій дали можливість дбайливому директорові А. Ковалиськові скомплетувати все потрібне для успішної науки і зорганізувати відділи, згідно з вимогами програми. Згадаймо хоч би товарознавчу робітню, відділ машиновий (писання на машинах), тощо. Зацікавлені мали б тепер добру нагоду познайомитись з вартістю школи хоч би на скромному показі реклямових праць учнів, який з нагоди закінчення шкільного року відбувається тепер в одній зі саль у будинку школи. Пишемо „скромний“, тому, що це показ покищо для внутрішнього вжитку, дарма, що виставлені експонати направду гарні і заслуговують на увагу. Оглядаючи деякі афіші просто не віриш, що виконали його самі учні. Скомпоновані подекуди навіть по мистецьки. Слідний тут добрий фаховий провід знавця реклямового рисунку інж. С. Пастернака, учителя реклями.

Побажаним було б, щоб у черговому році Дирекція гімназії влаштувала таку виставу для прилюдного вжитку. Особливо наші купці і промисловці могли б не без користи оглянути ці молодечі праці, і то не тільки плякати чи афіші, але теж зразкові, з великим майстерством удекоровані виставові вікна у комерційній робітні.

При кінці згадаємо, що обі названі школи — гімназія і однорічна — мають повні права державних шкіл, як це вже подало „Діло“ недавно в новинці.

В. Н.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

АНГЛІЙСЬКА ПОЗИЧКА ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

У звязку з воєнно-оборонною підготовою очі господарських кругів у Польщі звернені у великій мірі на Льондон. Уважають, що не тільки можна звідтіля дістати велику фінансову підтримку, але що й польська торговля мусить нав'язати значно ближчі взаємини з Англією та найти там нових контрагентів у заміну за контрагентів німецьких. У Льондоні перебувають тепер польські делеґати. Головна справа — це позичка, яку Англія має дати Польщі. Про форму цієї позички заповідала недавно добре поінформована Ц. Газета Гандльова м. і. ось-що:

Теперішня позичка не буде т. зв. „торговельною позичкою“, а позичкою вільно-грошевою. Вона дозволить Польщі заосмотритись воєнними сиріццями, тощо. Англійська сторона покищо не обмежила висоти плянованої позички до такої чи іншої форми. Рішення в цій справі залежне від опінії експертів щодо грошевих сум, потрібних для реалізації пляну піднесення промислово-оборонного потенціялу Польщі.

„СТАЛЕВА ВОЛЯ В ЦОП-і СТАЛЕВИМ ДІЛОМ“.

В половині п. м. відбулось посвячення т. зв. півдневих заведень промислових у новому міському осередку в ЦОП-і, що дістав назву Сталева Воля. Це тільки одно з численних заведень, що згідно з пляном швидко повстануть, бо „Сталева Воля має стати сталевим ділом“.

Ми дістали недавно для рецензії нову публікацію про ЦОП, якої автором є Генрик Радоцький. З нагоди рецензії напишемо докладніше про Центральну Округу Промислову для інформації наших читачів, яких ми зрештою і давніше поінформували окремою статтею, присвяченою значінню Центральної Пром. Округи.

КРЕДИТИ ПІД ЗАСТАВ ЗБІЖЖА.

Економ. Комітет Міністрів ухвалив призначити цього року кредити під застав збіжжа щонайменше в тій самій висоті, як у минулому році. Т. зв. „залічковий“ кредит для дрібних сільських господарств буде опроцентований 4% включно з усіми коштами з виключенням бляндетів. Ще в червні приділять цей кредит відповідним кред. установам і вони від 1. липня зачнуть виплачувати призначені позички. Т. зв. „реєстровий“ кредит для більших господарств буде опроцентований на 4,5%.

„РОЧНІК ЗЄМ ҐУРСКІХ“.

„Зайонжек Зєм Ґурскіх“ видав тепер свій перший річник. Поміщені там праці можуть і нас зацікавити. Крім різних звідомлень поміщені в „Рочнік-у“ більші економічні статті, як ось: Підстави пляну культурного і господарського розвою Карпат, Підстави господарки живців і літниці у Карпатах, Простори для літнього відпочинку у середній частині Карпат із проєктом доповнення комунікації, Матеріяльна культура бойків, дальше: про урбаністичні питання в карпатських оселях, про комунікацію, тощо. В книжці є теж чимало про населення Карпат, про фолкльор і т. і. Все те ілюстроване з долученням кільканадцяти географічних карт і табель.

СВІТОВА ХРОНІКА.

АНГЛІЙЦІ ГРОЗЯТЬ ЯПОНЦЯМ ГОСПОДАРСЬКИМИ САНКЦІЯМИ

Конфлікт у Тієнтсіні все ще не полагоджений і не відомо, які евентуальности в ньому вкриються. Англія підготовляє репресійну акцію проти японців, якщо не вдасться конфлікт зліквідувати мирними засобами. З намічених санкцій дійшли до публичного відома ось-такі: сильніше фінансування мілітарного китайського опротиву, виповідження торговельного і мореплавного договору між англійцями і японцями з р. 1911, прогібіційні мита на японські товари в усіх краях, що входять у склад великобритійської імперії, заблькування японських рахунків в англійських банках, тощо.

ЗОЛОТО І ПРОЦЕНТИ ВІД КАПІТАЛІВ В АМЕРИЦІ.

Господарська преса подає, що запаси золота дійшли у Зл. Д. П. Америки до вартости 16 міліярдів долярів. Упродовж року вони збільшились на 3 міліярда і є тепер поверх двічі більші від запасів золота в 11 европейських краях. Наслідок такий, що відсоткова стопа незвичайно обнижилась і то до рівня, якого в Америці не було. Найбільша доходовість державних паперів не переходить 2,5%. Позички на менше ніж 16 років дають на повних 2%. Скарбові бони льоковані є по смішно низьких відсотках (0,005%). Від вкладів приватні банки платять найв. 1%, а деякі зовсім не платять нічого.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ В „ДЕРЖАВНОМУ БАНКУ“ НІМЕЧЧИНИ.

Одною з найбільших сензацій в економіці Европи за останні дні є підпорядкування емісійної банкової централі в Німеччині Гітлерові. Намісник банку і його рада має точно окреслені та відповідно обмежені волею канцлера управнення. Закордонних акціонарів усунено постановою, що власниками акцій можуть бути тільки громадяни німецької держави. Існує правда плян дозволити теперішніх загряничних акціонарів зробити уділовцями зі зредукованою вартістю уділів і без голосу. Збергаючи вагу золота і девіз, потрібних для регуляції платничого обороту зі закордоном і втримання вартости нім. марки, одночасно проголошено, що суттєвою заставою валюти не є золото і девізи, а кількість добр, що їх витворює праця німців.

ПРИВАТНІ БАНКИ ТАКИ ПОТРІБНІ.

Під таким наголовком появилася в „Дойтше Альгемайне Цайтунг“ стаття, що обговорює ролю і можливість істнування приватних банків в господарськім життю. Вихідною точкою у статті є факт, що число приватних банків у Німеччині в повоєнних роках зменшилося з 1800 до 585, враховуючи тут також приватні банки істнуючі під цей час в Австрії і Судетах. Автор статті ставить питання, чи в умовах націонал-соціялістичної господарки приватна банковість потрібна і відповідає, що на це питання саме життя висказалось позитивно. Якщо так, то що стало причиною такого скорчення приватної банковости? Це явище стоїть передусім у звязку з фактом, що біржа стратила своє давнє значіння. Було б очевидно пересадою твердити, що приватний банк і біржа не можуть істнувати одно без одного. З другої сторони належить підкреслити, що число приватних банків в Німеччині, котрі удержувалися виключно з біржевих комісійних інтересів, було надто високе.

Біржеві банки того типу під натиском життя мусіли зникнути і тепер на терені самого Райху залишилося ледви 70 таких банків. Дальший розвій чи упадок цих 70 банків нерозривно звязаний з будучністю самих бірж. Коли відновляться на ширшу скалю акційні інтереси, до чого треба оживленої емісійної діяльности, то біржева банковість знову розвинеться. Коли ж фінансування господарства буде далі йти шляхом позичок і рент, то надії на розвій маліють.

В більшости випадків приватний банк був змушений звузити свою діяльність до кредитування, що поважно захитало його дохідністю. Тому приватні банки змінили свій характер на промисловий, ставали дорадниками своєї клієнтелі і поширили свою діяльність на роздавання т. зв. піонерських кредитів. Додати належить, що ґрюндерська діяльність, отже ангажування їх капіталів у новозасновані торговельно-промислові підприємства, є радше місією приватних банків, ніж бюрократизованих фінансових інституцій.

В дальшій частині статті автор роздумує над дохідністю приватних банків і доходить до висновку, що золоті часи приватної банковости належать до минувшини. Дохідність приватного банку — роздумує автор — залежати буде виключно від особистих прикмет людей, що в нім працюють і від їх вміння поширити поле діяльности. Слідує такий висновок: Правдивим банковцем треба вродитися, його виховати неможливо. А навіть вроджений банковець мусить зовсім використати свої вальори, щоби працювати з користю для суспільности. Знання людей і інтересів, вміла оцінка ринку, скоре рішення і здатність поборювати труднощі навіть тоді, коли капітали, що стоять до диспозиції банковця, є на кілька цифер менші, від капіталів його контрагента, поможуть йому в будучности не лиш дійти до добробуту, але також відограти поважну ролю у рамцях загальної господарки.

Сторінка без політики.

Париж у фраках і вечорових сукнях приглядався смерти Вайдмана.

Перед кількома днями згинув під гільйотиною, як ми вже подавали в новинках, славний, кількакратний убивник жінок Вайдман. Його стратили на світанку на площі перед версайською вязницею Сен Пер.

Убивник виявив до останніх хвилин спокій і повну рівновагу. Коли прокуратор у товаристві адвокатів засудженого і представників вязничної адміністрації ввійшов до келії, Вайдман уже не спав. Прокуратор прочитав традиційну формулу. Вайдман блідий, одначе зовсім спокійний, сказав:

— Я готовий. Я вас уже вчора ждав.

Засуджений відмовився від папіросок і тільки за намовою адвоката випив рум. Оборонець Вайдмана, виконуючи за дозволом прокуратора доручення рідні одної з жертв покійної Ожін де Ковен, звернувся до Вайдмана зі запитом, чи перед убивством він не посягнув на честь своєї жертви.

— Я говорив уже в суді й тепер повторюю: я не зробив у відношенню до Джім де Ковен ні одного руху, не сказав ні одного слова, яке могло би кинути тінь на її память.

Вайдмана відвели до канцелярії, щоб виконати останні формальности. Він вручив кожному зі своїх оборонців листа, в якому дякував за поміч. Відтак Вайдман вислухав у вязничній каплиці Богослуження, висповідався і вручив священникові запечатаний пакет із проханням вложити йому до могили. Що в пакеті було — невідомо. В кожному разі його прохання виконали.

Помічники ката вивели Вайдмана на вязничну площу в год. 4.30. Юрба, яка простояла при воротах цілу ніч, відкрила голови. Страчення тривало рівно 12 секунд. Тіло страченого відвезли на цвинтар під Версалем і поховали в могилі, що її з доручення рідні Вайдмана приготовлено напередодні смерти. На могилі нема ніякого напису і вона, згідно зі звичаєм, залишиться невідома.

Адвокат Джафері, який боронив Вайдмана, був зворушений спокоєм і зрівноваженням засудженого та виявленою покорою.

— Він жив, як потвора, але вмер як праведник — сказав після виконання смертного присуду до журналістів відомий адвокат, в якого в очах блестіли сльози.

Порижські часописи підкреслюють ганебну поведінку юрби, яка до виконання смертного присуду поставилася як до театрального видовища. На площі перед вязницею стояли вже від півночі авта, що прибули з Парижа. Жінки були в вечорових сукнях, мужчини у смокінгах. Підчас страчення було теж чимало черні, одначе ріжниці в поведінці не було ніякої: всі жартували, сміялися і виявляли своє негодування з того приводу, що страчення відбулося на годину пізніше.

Якась жінка передягнулася в мужеське вбрання та вмішалася в юрбу журналістів, щоб стояти якнайближче гільйотини. Її зловили самі репортери й передали поліції.

Дехто вибрався аж на дахи домів і щойно поліція була приневолена здіймати їх відти силою.

У той мент, коли помічники ката повалили Вайдмана на гільйотину на площі зацарила мертва тиша. Якийсь батько, що привів свого малого сина, підніс його собі на плечі, щоб хлопчина краще бачив. Хлопець приглядався страченню з великим зацікавленням і коли ніж гільйотини впав, скрикнув пискливим голосом на цілу площу:

— Готове!

Така то паризька юрба.

Впертий самогубник.

Минулого року ми подавали рекорд, що його установив впертий самовбивник. Сьогодні реєструємо інший макабричний рекорд.

Француз Теодор Маляпер, якому недавно минуло 65 літ, 20 літ під ряд був налоговим самовбивником. Кільканацять разів хвилював він мешканців свого рідного села Арфі своїми безуспішними спробами наложити на себе руку. Першу спробу зробив він 20 літ тому. Теодор Маляпер висадив свій дім у повітря. Та вибух зруйнував тільки половину дому, спричинив поважні шкоди сусідам, одначе самому Маляперові нічого не сталося.

Від тієї пори Маляпер пробував ріжних способів самовбивства: він троївся, вішався, топився. Та поміч наспівала за кожним разом упору і Теодор Маляпер будився на шпитальному ліжку, знову нарікаючи, що йому не вдалося покинути наш світ.

Остання його спроба зперед кількох днів була вдатна. Вичерпавши всі наймо́жливіші способи самогубства, Маляпер вернувся до свого первісного пляну: висадити в повітря свій дім і в ньому себе.

Щоби згинути під розвалинами і чудом не виминути знову смерти, впертий самовбивник заложив динамітовий набій під власним ліжком, запалив шнур, що вів до набою та положився до ліжка.

Вислід був цим разом успішний. Сильний вибух поставив відразу ціле село на ноги. Селяни зразу-ж зрозуміли в чому справа:

— Це, без сумніву, Маляпер висадив себе в повітря!...

Всі кинулися до дому впертого самогубника, сподіючися, що можна буде його ще раз врятувати. Та дім уже горів. Треба було доложити чимало зусиль, щоб не допустити до поширення пожежі, яка загрожувала сусідним домам. Коли пожежу вгасили, серед розвалин знайшли знівечений, напів зотлілий труп чоловіка, який вкінці по 20 літах виконав свій несамовитий плян.

Живі торпеди.

В останніх часах дуже часто можемо стрінути в часописах вістку, що такий то і такий зголосився, як доброволець на живу торпеду. Очевидно такі зголошення обовязують щойно на випадок війни. Такі торпеди — це підводна зброя, яка вударившися з ворожим кораблем має його ушкодити. Давніші торпеди перестали вже бути для кораблів небезпечною зброєю, бо при далекострільних гарматах, торпедовці можуть вистрілювати торпеду лиш з дальшої віддалі. Це знову дає змогу кораблям впору виминути торпеду. Тому теж японці видумали торпеду, в якій примі́щується живий чоловік у лежачій позиції. Він кермує торпедою і доводить її до вудару з ворожим кораблем та вибуху. Очевидно, що такий чоловік доведе завжди торпеду до цілі, але одночасно сам гине свідомо смертю героя. Коли японці потребували до своїх експериментів добровольців та дали оголошення, добровольців зголосилося більше, як треба було.

Надповітряна палата.

Не тільки кожний німець, але теж кожний европеєць знає, що Фрідріхсгафен — це місто повітреплавів. За десять літ той німецький промисл так сильно розрісся, що він надає тепер характер цілому містові. Це зовсім не переборщення, коли сказати, що Фрідріхсгафен живе з цепелінів. Все тут наставлене на приїзд чужих туристів, що цікавляться цепелінами. Бувають дні, що Фрідріхсгафен відвідує 7—8 тисяч людей, яким продають 50 тисяч видівок. Очевидно, девятьдесять відсотків із тих туристів не мають нічого спільного з цепелінами, чи навіть взагалі з повітреплавством. Цілі Фабричні заведення в тому місті працюють, щоб постачати ріжні памятки туристам. Можна там дістати цепеліни в ріжних формах і для ріжного вжитку: як дитячу іграшку, як притискач до паперів, як дармовис і т. д.

ЛІТАК ЧИ ПОВІТРЕПЛАВ.

Дуже часто гості, що відвідують Фрідріхсгафен питаються, чи цепелінами літається, чи плавається. Коли такий гість, що ставить запит ввійде до величезної галі, покритої сіро-сталевим полотном, відповідь стає зайва. Той велитень справді не літає, тільки пливе, спокійно, як по морі пливе трансокеанічний велитень-корабель. Для гостей, що відбувають подорож таким велитнем напр. до Ню Йорку, Шікаго, чи Буенс Айрес передбачено багато-багато розваг так, що їх подорож здається радше короткша, як за довга. Над морем у повітрі можна почути „Соняшну сонету“ і навіть самому заграти собі на фортепіяні. Спеціяльно для цепелінів побудовано легкий фортепіян.

БЮРО В ПОВІТРІ.

Такий комфорт, як вся тепла й зимна вода та прохолоджене повітря в гарячих околицях — це зовсім зрозуміла справа в цепеліні. Пасажири, які спішаться постійно так, що хочуть полагоджувати бюрові справи, можуть користуватися кімнатою, в якій є машини до писання. Є там теж пневматична пошта, яка пересилає телеграми повітреплавної радіовисильні, яка негайно передає телеграми далі на хвилях етеру.

В ніякому люксусовому поїзді нема стільки вигоди, що в цепеліні. Палярня, бар, цілі тераси на проходи, величезні вікна, що ними можна оглядати околиці. Електрична кухня з усіми найновішими уладженнями, при чому кожний предмет зроблений із спеціяльного металю неймовірно легкий.

Коли перейдемо ріжні сходи, опинимося у великім просторі на вантаж. Кілько там зміститься, найкраще може виявити те, що, коли цепелін захоче, то може забрати зі собою авто і хтось напр. пів години після причалення, скажім в Америці, може далі їхати своїм автом. Такого мабуть і Юлій Верне не передбачив.

Штучний дощ.

Вже від давна намагалися люди фабрикувати штучний дощ, щоб таким чином злагіднити наслідки жахлвої посухи. Одним із найновіших способів є метода, що її застосував один японець. За матеріял до штучного дощу вибрав він спорошкований лід. Щоб викликати дощ, треба підлетіти високо літаком угору та скинути порошок на відповідний терен. Кожна частинка леду обстуджує верству повітря, що її окружує, згущує пару, що в тій верстві повітря міститься і сама в ній розпускається. Вода, що повстає з тієї фузії, лучиться з водою витвореною через конденсацію атмосферичної пари і спричинює дощ. Щоб дістати один міліметер дощу, треба приблизно 50 кг. леду (на один гектар).

Кому влада відобрала польське громадянство?

У „Моніторі Польськім з 12. червня цр. оголошено спис осіб, яким влада відобрала польське громадянство. Отже на основі рішення повітового старости в Ліську по думці ст. 11 уст. 2. закону з дня 20. січня 1920 р. втратили польське громадянство такі особи: **З Берегів Горішних:** Федір Марич, Микола Бунга, Василь Білович, Микола Карущак, Данько Ільчишин, Василь Шокера. **З Волосатого:** Михайло Сенько, Борис Вербицький, Микола Мощин, Федір Возьний с. Івана, Федір Возьний с. Федора, Дмитро Михальцьо, Андрій Мощин, Юрко Брус с. Дмитра, Юрко Брус с. Гаврила, Юрко Янко, Рудольф Прядка, Федір Мощин, Петро Брус, Іван Прядка, Юрко Вербицький, Федір Янко. **З Устрик Горішних:** Іван Коцур, Олекса Шкурда, Юрко Янко, Василь Чуквінський, Степан Коцур. **З Насічного:** Василь Пилип. **З Царинського:** Семко Богдан, Степан Бобак, Михайло Тарнавський, Іван Ребінчак, Павло Побурчак, Анна Цапик, Палаха Рапач. **З Бережків:** Іван Коцур, Ілько Білович, Матій Дідок. Степан Дзюнич, Іван Хайтус, Осип Байканич. **З Протісна:** Павло Кібаль, Федір Даньків с. Василя, Василь Антонішак, Петро Щебетовський. **З Дверника:** Іван Питляк **З Бреликова:** Михайло Вовк. **Зо Смерека:** Дмитро Токарчик, Дмитро Бобак, Михайло Бобак, Федір Легдан, Станко Копилець. **З Ветлика:** Теодор Бунга, Станко Бунга, Іван Возняк, Іван Завірський, Станко Коваль, Василь Савка, Василь Зазвірський, Гриць Колесар. **З Рябого коло Устрик:** Андрій уковський. **З Бандрова народ.:** Василь Ткач, Микола Тарчанин, Степан Мисько, Іван Геряк. **З Явірця:** Іван Колесар. **Зо Стежниці:** Михайло Занівчик, Микола Остар. **Зо Смільника:** Микола Грицик. **З Творильна:** Максим Грушевич. **З Бальниці:** Осип Рапко, Дмитро Карабін, Степан Рапко, Василь Сенько, Гриць Лазоришак, Іван Угаль, Петро Угаль, Михайло Головач. **З Бібрки:** Станислав Куш.

—о—

Французько-турецька умова про взаїмну допомогу.

ПАРИЖ, 23. 6. ПАТ. Сьогодні пополудні підписали в Парижі французько-турецьку декларацію про взаїмну допомогу. Цю декларацію підписав міністр Бонне й турецький амбасадор у Парижі.

Новопідписана умова має 7 точок. Перші точки говорять про те, що оба уряди переведи консультації, які ствердили повну однозгідність поглядів, про те, що остаточну, довгоречинцеву умову пізніше і заки воно станеться оба уряди зобовязуються на випадок агресії, яка моглаби спричинити війну в середземноморському терені, співпрацювати зі собою й давати собі всяку можливу допомогу. В четвертій точці сказано, що **умова про порозуміння не скермована проти ніякої держави і має запевнити тільки Франції й Туреччині взаїмну допомогу, якщо того буде треба.** Далі оба уряди признають, що багато справ разом із точно зясованою дефініцією умовин серед яких взаїмні зобовязання ввійдуть у життя вимагають довшого основнішого розглянення. Оба уряди признають, що конче треба запевнити безпеку на Балкані і тому теж ведуть наради, щоб якнайшвидше поладнати ту справу. Обі сторони погоджуються, що постанови тієї умови не будуть ніякою перешкодою для ніодної зі сторін заключити умову з іншою державою для консолідації мира.

Після підписання тієї декляраціі мін. Бонне промовив у радіо. Мін. Бонне ствердив, що французько - турецька умова спирається на постановах турецько - англійської умови, що її підписано минулого місяця.

Після міністра Бонне промовляв ще до мікрофону турецький амбасадор.

—о—

Британсько-французька конференція далекосхідних ґенеральних штабів.

СІНГАПУР, 23. 6. ПАТ. Від вівтірка, 20. к. м. відбувається в Сінгапурі конференція британського і французького генерального штабу збройних сил обох держав на Далекому Сході. Ройтер подає, що делеґації обох держав обговорили ситуацію, що витворилася в Тієнтсіні і у Сватов. На конференціях обговорено такі справи: 1) Справу оборони Гонгонгу, 2) **Ролю Сінгапуру, як морської бази, на випадок воєнного конфлікту. Експерти обох держав ствердили, що Гонконґ став тепер військовою базою, яка може видержати навіть довгу облогу. Також і праці в Сінгапурі вже на закінченні. Сінгапур став тепер теж могутньою твердинею і точкою оперття для англійської і французької фльот. Та фльота, хоч і слабша від японської, як признає Ройтер, то все грізна у своєму боєвому поготівлі. Англійський адмірал для британських збройних сил у Китаю, з уваги на поважну ситуацію в Тієнтсіні і Сватов, покинув Сінгапур та виплив на китайські води на чердаку панцирника „КЕНТ".**

ЛЬОНДОН, 23. 6. Льорд Галіфакс відбув сьогодні вечором довшу розмову з японським амбасадором в Льондоні. Підчас розмови обговорювано далекосхідні проблеми.

—о—

Пекінський уряд ставить Анґлії умовини.

ТІЕНТСІН, 23. 6. ПАТ. Британський конзуль у Тієнтсіні зложив сьогодні протест на письмі перед японською владою проти того, що британських громадян роздягають на границі концесії до нага

Китайський посадник Тієнтсіну вручив сьогодні пополудні консулям Великої Британії і Франції листи, які містять копії заяв, що їх „тимчасовий уряд у Пекіні" переслав амбасадорам Франції та Англії. Ця заява, крім відомих аргументів, які оправдують теперішне напруження, подає **чотири умовини, які довели би до ліквідації конфлікту: 1) Співпраця над відшуканням та переданням пекінському урядові терористичних, комуністичних і протияпонських чинників, які знаходяться на терені концесії. 2) Співпраця в ділянці монетарної політики пекінського уряду, зокрема виелімінування з обігу давньої валюти й видача резерв срібла, що їх передержують китайські банки в концесіях. Ті резерви оцінюють на 40—50 міл. китайських долярів. 3) Замкнення всіх китайських банків, магазинів, товарових домів, крамниць і т. д які послуговуються давньою валютою. 4) Не дозволяти й не давати змоги улаштувати ріжні манифестації, не допускати до публікацій і т. д., що виступають проти політики пекінського уряду.**

В тій заяві підкреслене, що якби англійська та французька влада не прийняли в цілости тих чотирох точок, тоді пекінський уряд буде приневолений вжити засадничих рішень і засобів, які наказує ситуація...

ДОМАГАЮТЬСЯ ЛІКВІДАЦІЇ ЗАКОРДОННИХ КОНЦЕСІЙ У КИТАЮ.

ЛЬОНДОН, 23. 6. ПАТ. Чотири визначні японські політичні діячі: Каніко Отаке, член палати парів, Мітсуре Товма, провідник націоналістичної організації „Чорного змия", Фуіро Міяка, публіцист і б. амбасадор у Берліні Юматро Гонда — **вислали до цісаря петицію з домаганням ліквідації закордонних концесій у Китаю та визнання армії Чанкайшека за воюючу сторону.** Петицію передадуть цісареві шляхом передбаченим японською конституцією.

Нова промова мін. Гебельса.

БЕРЛІН, 23. 6. ПАТ. Німецький міністр пропаганди Гебельс виголосив сьогодні у великій галі робітників міських автобусів велику промову про закордонну політику Німеччини. Промова вдержана в нагальному тоні, була призначена, як заявив сам міністр для внутрішнього вжитку. Закордонна політика Райху є доменою інтелектуальної еліти. **Її треба вияснити масам, щоб вони її зрозуміли.** Мін. Гебельс намагався у своїй промові опрокинути твердження закордонної преси, що німецький нарід не погоджується зі закордонною політикою Німеччини. Мін. Гебельс не погоджується теж із твердженням закордону, що німецький нарід не хоче територіяльних здобутків, тільки спокою й ладу. Між проводом і народом нема ріжниці поглядів що до закордонної політики. Якщо під імперіялістичною політикою розуміє хтось поневолення світу, то німецький нарід не думає вести такої політики, якщо під імперіялістичною політикою розуміємо таку політику, що змагає до того, щоб запевнити народові найпримітивніші життєві потреби та виборенням такого місця під сонцем, яке йому належиться, **тоді німці є імперіялістами. „Бо німці є тієї думки, що наше сьогоднішне становище у світі на відповідає ранзі, яка припадає нині німецькому народові".**

Відтак мін. Гебельс переконував слухачів, **що Німеччина має наймогутнішу армію у світі. Крім того міністр полемізував із закидами, що їх ставлять Німеччині щодо політики довершених фактів. Німеччина не хоче мішатися до англійських справ у Палестині, зате домагається від Англії, щоб вона не мішалася до німецьких справ. Англія повинна турбуватися всіма іншими справами, тільки не німецькими. Німеччина не дасть себе залякати — твердив Гебельс — німців не можна приневолити до капітуляції.** Хой закордон ніколи не сподіється, що ми колинебудь відступимо — казав мінітр Гебельс — перед загрозою перстеня коаліції, що нас окружує. Далі мін. говорив про багату Анґлію й бідну Німеччину. „Якби ми не були такі розсудні, то в перегрітім німецькім казані давно настав би вже вибух. Світ хай прийме до відома, що німецький нарід, чи німецький робітник ніколи не розійдеться із своїм вождом. Щодо загрози майбутньої війни, то мін. Ґебельс заявив дослівно таке: „**Коли твердять, що наша політика веде до війни, то відповім, що тоді війна найменше грозить, чим краще до неї приготуємося".** Далі міністр **змалював загальну ситуацію і заявив: „Інші хочуть нас заатакувати. Ми не виявили досі ніяких познак слабости, не виявимо їх і надалі".** Деякі справи внутрішньої політики **мусіли піти в кут перед справами закордонної політики.**

„Можливе, що прийдуть знову тижні, або місяці, в яких не зможемо говорити так часто, як тепер. Якщо тоді розіллються по світі брудні хмари ворожої пропаганди, то бажаю собі, щоб ви з цієї години черпали сили на випадок, якщо ви не зрозумієте зовсім ситуації. В таких хвилинах мусите помагати засадою, що для націонал-соціялістів була завжди напрямною „за фірером правда і завжди за ним буде правда".

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРИ ВАТИКАНІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Апостольська столиця дала аграман для д-ра Казимира Паппе, б. посла у Празі, якого польський уряд призначив амбасадором при Ватикані.

ДЕЩО З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

УКРАЇНСЬКІ ВУЛИЦІ В ЛУЦЬКУ.

Неодного мешканця Луцька, мабуть, здиву- вала зміна назв деяких вулиць, серед яких є... аж дві українські: воєводи Кисіля й Петра Мо- гили. Справа в тому, що недавно проголошено лише старі зміни; постанову про це міська рада прийняла ще за часів б. воєводи Г. Юзефського. Треба тут згадати, що ми тоді домагалися в „Ді- лі" більшого числа українських назв для луць- ких вулиць і в центрі міста, а не на периферіях і передмісті Красне, де знаходяться згадані ви- ще дві вулиці.

Отже сьогодні українці мають у Луцьку аж три українські вулиці: крім згаданих двох ще вул. Тараса Шевченка, теж на Красному.

Коли зважити, що караїми мають свою ву- лицю, що тепер дали одній новій вулиці назву: Татарська (є кількох татарів — нині „русскіх" людей), то для українців, як для автохтонів Луцька, трьох вулиць на передмісті трохи за мало...

ПО „КРЕСАХ" — „РУСЬ ІДЬОТ".

Щораз частіше доводиться чути про ба- жання, щоб духовна влада усувала священиків- українців за межі волинської епархії. В черзі ін- ших кандидатів на виселення з прикордонної смуги перше місце займає старенький прото- ерей о. Бухович із Костопільщини, якого в свій час брали під увагу як одного з кандидатів на українського єпископа Волині.

Треба підкреслити, що серед українських священиків, на яких звернено увагу, майже нема членів та прихильників ВУО. Так зміня- ються часи. „Русскіе" батюшки сьогодні підій- мають голови.

Але це ще не все.

У значній частині церков на Волині Службу Божу відправляють українською мовою. В дея- ких парохіях української мови вживають вже кільканадцять років і молоде покоління й забуло про істнування славянщини.

Але не так давно адміністраційні чинники почали викликати священиків, які правлять по українськи, й наказувати їм перейти на славян- ську богослужбову мову. На яку славянську мо- ву? Українці не визнають екатерининської змо- скovленої славянщини й за традиційну нашу славянську мову вважають лише ту мову, якою молилися наші попередники від княжих часів аж до 1795 р., тобто старославянську мову з у- країнською вимовою. Отже нове розбиття на ґрунті мови.

„Русскіе" люди, яких на Волині (в містах і містечках та на посадах сільських священиків) можна рахувати на одиниці, все вище підійма- ють голову.

— Підождіть, — перехвалюються, — скоро зовсім заборонять говорити по українськи — всі будуть говорити тільки „па русскі".

КРАМНИЧНІ ЛЬОКАЛІ.

В Луцькому окружному суді, як в апеляцій- ній інстанції, відбулася розправа відділу „На- родньої Торговлі" з власником будинку при го- ловній Ягайлонській вулиці, в якому відділ міс- титься. Домовласник домагається від „Народ- ньої Торговлі", щоб вона звільнила крамничний льокаль у його домі.

Чому?

На це питання він вдповідає лише тихенько, оглянувшись довкола.

„Народня Торговля" і в цій другій інстанції справу програла. Отже — залишається без льо- калю, бо й нового винайміти не може.

„ПАТРОНКА ВІЙСЬКОВИХ ОСАДНИКІВ".

Ченстоховський монастир оо. Павлинів по- жертвував волинським військовим осадникам копію ченстоховського образу Божої Матері. У звязку з особливим призначенням образу для військового осадництва дали йому шату із зна- ків кількох десятків польських полків, що були чимнебудь звязані з Волинню. Крім цього, в ко- роні Божої Матері й Ісуса уміщено всі три вій- ськові ордери-хрести.

Військова зверхня шата й військові ордери в коронах, що надають образові символічно- військового характеру, мають на меті скупчити біля своєї Патронки все осадництво Волині й зміцнити його на дусі в ці особливі часи.

Образ уміщено в костелі кол. Карловщизна на Рівенщині.

С. С.

Намаганий атентат на канц. Гітлера.

Львівська вечірна преса подала таку віст- ку: Радіостація в Льондоні оголосила вчора вістку з Берліна про намаганий атентат на канц. Гітлера. один зі штурмовиків, з прибічної ґвардії канц. Гітлера. віддав до нього 4 стріли з ре- вольверу, але не поцілив. Атентатчика застрілив один з провідників штурмового відділу. Слід- ство виявило, що атентатчик стріляв до канц. з пімсти за те, що його наречену розстріляли за приналежність до гітлерівської опозиції. То- му атентатчик попав у нервовий розстрій і лі- кувався якийсь час у шпиталі. Вернувши до служби намагався застрілити Гітлера при першій стрічі з ним. По атентаті перевели основні змі- ни між членами прибічної ґвардії Гітлера. До теперішніх членів розмістили в ріжних місце- востях, а до прибічної ґвардії прийшли зовсім нові штурмовики, молоді у віці до 20 літ. Кіль- кох членів прибічної ґвардії відослали до кон- центраційного табору.

ОКУПАЦІЯ СВАТОВ.

ШАНГАЙ. ПАТ. Японське військо окупува- ло вже ціле Сватов. З віддалі багато миль від міста видно заграви і полумя пожеж, що їх спричинили китайці підчас відступу. Пожежа знищила цілі дільниці і величанські склади то- варів. Знищено водопроводи. Пожежа триває далі. Чужинецька власність покищо ненару- шена.

Зі судової салі.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

Перед окружним судом з Тернополя на ви- їздній сесії в Теребовлі відбулася розправа проти о. Юліяна Фіцаловича, пароха Виняжки пов. Те- ребовля за „українізування прізвищ". По розпра- ві суд засудив о. Ю. Фіцаловича на 9 місяців вязниці з припиненням кари на 4 роки і на за- плату 40 зол. коштів.

Окружний суд зі Станиславова на виїздній сесії в Калуші засудив 30. березня ц. р. за про- вину зі ст. 287 § 1. кк. (за „українізування" прі- звищ): 1) о. Шкварка Петра з Каменя, 2) о. Гун- кевича Ігнатія з Мостиськ та 3) о. Бемка Тео- філя з Берлога, калуського повіту, на кару вяз- ниці 7 до 10 місяців без припинення виконання кари.

22. ц. м. відбулася розправа в апеляційному суді у Львові, який затвердив присуд окружно- го суду без ніяких змін. Судив суддя Вондравш, обвинувачував прок. Соболевський, боронили: адв. д-р В. Старосольський, д-р Ганицький, м-р Громницький і д-р Петрушевич Лев.

З театру.

БАЛЄТ ПАРНЕЛЯ.

Найбільше популярна польська танкова група Ф. Парнеля завитала до Львова і на сце- ні Вел. Театру заповнила три балетові вечорі. Перший з них пройшов без більшого сценіч- ного а то й касового успіху. Поодинокі точки програми, що в ній чомусьто зовсім поминули народні мотиви, які Парнель вміє вдатно у хо- реографічних задумах використовувати, ро- били враження дешевенького ревієвого видо- вища, насиченого акробатикою та деколи ба- нальним танковим гумором. (Пр. Єги- петські фрески — „на весело").

Сильно відчувався брак в групі дружини Парнеля, Зізі Галями, і її не можна було за- ступити початкуючою Іреною Зелібжускою. Ще найцікавіше вийшло „Фахове пополудне" до муз. Дебюсси, що було наче далеким відгомо- ном чудового балету на ту саму тему найбіль- шого клясичного танечника Вацлава Ніжин- ського. З економічних мабуть оглядів музику награли на плитах і ця механічна співпраця не підносила мистецького рівня імпрези. Костюми були деколи також естетичним непорозумінням, якого не можна ніяк виправдати господарською кризою, чи ощадностевими замірами.

М. П.

НОВИНКИ

25 ЧЕРВЕНЬ	НЕДІЛЯ Ст. ст. 12. червня 1939. 4. Неділя по Сош., Онуфрія. Лат. Нед. по Зел. Св., Проспера. Сонце: схід — 3.15, захід — 19.37. Місяць: схід — 13.50, захід — 0.1.

Завтра: 26. червня. Понеділок.
Ст. ст. 13. червня 1939.
Акилини муч., Трифона.
Лат. Павла й Івана.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.37.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.37.
Місяць: схід — 15.00, захід — 0.30
Післязавтра: 27. червня. Вівторок
Ст. ст. 14. червня 1939.
Елисея прор.
Лат. Владислава.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.37.
Місяць: схід — 16.16, захід — 1.01.

— ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Бра- тиславі в Банку Чехословацьких Легій, Фі- лія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блян- кетах, які можна дістати у кожному пошто- вому уряді. Адреса: Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128. 2—3

— Передплатникам у Чехії та Моравії пригадуємо число нашого конта 2.150 та фір- му: Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha, куди треба висилати передплату теж бланке- тами, які продають усі поштові уряди. 2—3

Відгуки дня.

Паради.

Пригадую собі з якоїсь ілюстрованої історії або з котрогось календаря „Просвіти" картину: Похорон княяя скитів чи русичів — на кожний спосіб наших рідних прадідів чи прабатьків. На горбику стоїть байдак, на байдаку лежить померший достойник, а довкруги нього все, чого він потребуватиме на тому світі: кінь, пес, зброя, всілякі харчі, одяги і — очевидно — збанок та чарка. Довкола оригінального катафальку рідня, товариші зброї і загалом народ. Усе це представлене надзвичайно святочно, парадно. Так і видно, що був при цьому докладний церемоніял і талановитий церемоніяр.

Видно здавен давна вдивлялися наші громадяни в картину, а може й устне передання зробило своє, бо похорон уладжувати вміємо. Можна сказати: ми просто уроджені до похоронів. І фреквенція на похоронах завжди велика. Зовсім без примусу, добровільна, хоч щоправда вона відноситься тільки до небіжчиків, на похоронах яких можуть нас і можемо ми когось побачити.

Зовсім інша справа — паради. Цього ми не вміли робити, хоч мали сусідів-специялістів до таких речей. Ще там якийсь ювилей, собі чи своїм приятелям, сяк-так виходив, але якась більша парада — ні взуб.

Але від дуже недавнього часу багато навчилися і в цій матерії. Тепер паради: річниці, обходи, свята і т. д. виходять направду добре. Люди знають свої місця, цілий церемоніял наперед обдуманий і приготований, декорація зроблена не комінярем, чи шклярем, а таки специялістами — загалом усе якслід і як повинно бути. Чи це державницьке, національне чи кооперативне свято, чи церковна урочистість, чи якийсь більший ювилей або річниця.

Кожна така імпреза получена звичайно з Богослуженням, у Львові все в Святім Юрі.

І саме тут можна помітити деякі недо-, а деякі пере-тягнення.

Почнемо від перетягнень.

Як тільки випаде в соборі якась більша парада, то ціла дивізія побожних людей уважає собі за пункт амбіції і душевної конечности запричащатися саме підчас святочної відправи. Байдуже тій дивізії, що через те попсуе плян і гумор церемоніера, що зробить міш-маш у стоячих і сидячих рядах, що продовжить відправу бодай на скромну годину — вона собі так постановила і справа скінчена.

Церква не може відмовляти вірним послуги, але мені можна промовляти до людського розуму. Адже є щонайменше десять нагод перед і по святочнім Богослуженні запричащатися. Чому саме вибирати головну відправу і змушувати інших грішити негодуванням на їх парадолюбну побожність?!

А тепер — недотягнення.

Коли святкуємо річниці нашої державности, чи поминки по героях, бувають випадки, направду бувають, що деякі крісла оглядаються за своїми особами. Часом діждуться спізнених гонораціорів, а часом сумують до кінця без них. Такі випадки дуже зле впливають на рідні очі, не кажучи вже про чужі. Зате при інших нагодах крісла журяться, що не можуть помістити по двох, а по одному містять далеко до початку відправи.

Думаю, що тамті річниці чи поминки заслугують на велику і точну фреквенцію.

Галактіон Чіпка.

— Ворохта — це найгарніше літнище в долині Пруту. Кожний українець памятає, що істнує там першорядний український пансіон під Матір'ю Божою під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літний відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 1143 1-11

— **Реколекції для духовенства відбудуться.** Заповіджені, хоч потім відкликані, реколекції для духовенства, що їх улаштовує Т-во св. Андрея в будинку Духовної Академії, відбудуться у первісно означеному часі, тобто від 26—30. червня ц. р. Початок у понеділок вечором, кінець у пятницю. Кінцеву науку виголосить Високопреосвященний Митрополит — Ювилят. Кошти утримання звичайні. Зі собою треба взяти постіль. Раніше зголошуватись у Т-ві Св. Андрея, Львів, Тереси 38. 1206 —2

— **Для укр. громадянства одинокий укр. кооп. ресторан „Гастрономія" у Львові при вул. Костюшка ч. 3, поручає здоровий та смачний харч і напитки. Окрема кімната на товариські сходини.** 904 —2

— **Гарне футро кримське — це золото.** Набудете його у нас, тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. 1430 а 1—?

В ОСІБ НЕРВОВО АБО ПСИХІЧНО ХОРИХ природна гірка вода **Франціішка Йосифа** делікатно діє і дає успішне випорожнення, побуджує переміну матерії, добре травлення і привертає апетит. Спитайте В. лікаря.

— **До таборів прогулькові й руханкові одяги** з власної робітні поручає дешево кооп. „ПЛАСТ" у Львові, вул. Городецька 5 та Руська 3, ч. тел. 200-26. 1177 1—10

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81** 1022 14-100

— **Конфітури переховаєте прегарно навіть** кілька літ, коли після усмаження додасте консерватор „Ароза". Спосіб ужиття на опакуванні. Ціна одної торбинки (на 4 кг. конфітур) 15 сот. 518

— **Перечислення в збіжжі, будівельних ощадностей і гіпотечне забезпечення на будованих зараз-же домах дає найкращу забезпеку вкладчикам** Кооп. Банку Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська ч. 3. Тел. 215-16. Домагайтесь інформацій! 1183

— **Хто шукає посади, мусить** пристойно одягнутись. А це найкраще зробити в кравецькій майстерні **А. Дуфанця, Львів, Косцюшка 1 а, І. пов.**

— **Заупокійне Богослуження** за бл. п. померших Членів і Добродіїв Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеться в суботу 24. ц. м. **в год. 8-ій рано** в церкві Успення Пресвятої Діви Марії (Волоській), на яке всіх Членів і Прихильників запрошує Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

— **У справі панахиди по ген. М. Тарнавськім.** На запити з ріжних сторін краю відповідаємо, що панахида по Генералі відбудеться 29. червня 1939. р. у Львові. Як зачуваємо і всюди по краю відправлятимуть ОО. Пароки панахиди в той самий день, себто точно в роковини смерти Генерала.

— **Повітове Лугове Свято у Львові** відбудеться в неділю 2. липня ц. р. в Луговому Городі у Львові при вул. Вулецькій і ген. Ісаакевича. Подібно, як минулого року так і цього року влада обмежила участь Лугів у святі тільки до Лугів львівського повіту. На святі виведуть нові лугові вправи, мішані, палицями, стяжками, ритмічні вправи до пісни „Ой, там при долині...", ритмічні вправи „Молитва"; крім цього львівські Луговики виведуть вправи на приладах, а львівські Луговички вправи мячами. Великий Луг уладжує це свято в 125-ліття уродин нашого генія-поета Тараса Шевченка, подібно як 25 літ тому, 28. червня 1914 р. відбувся здвиг Січей і Соколів у соті роковини уродин Т. Шевченка.

— **Перший іспит зрілости в XV. державнім** ліцею з українською мовою навчання у філії — у Львові, відбувся в днях від 8. до 24. травня ц. р. під проводом о. д-ра М. Залеського, директора заведення. Іспит зрілости у клясичному ліцею склали: 1) Гевусь Гриць, 2) Грицай Тарас, 3) Дуліба Осип, 4) Дяків Олег, 5) Ільницький Зиновій, 6) Княк Роман, 7) Когут Володимир, 8) Кулик Роман, 9) Кундира Богдан, 10) Лончина Володимир, 11) Любович Петро, 12) Магаляс Ростислав, 13) Мельник Маріян, 14) Микитович Осип, 15) Семераз Осип, 16) Скрипець Дмитро, 17) Чорній Степан, 18) Янчишин Іван. Іспит зрілости в природничому ліцею склали: 1) Біленький Богдан, 2) Вареница Мирослав, 3) Головчук Богдан, 4) Гошка Михайло, 5) Дорожинський Олег, 6) Заяць Сергій, 7) Кавуля Лев, 8) Клюфас Омелян, 9) Крук Степан, 10) Л[illegible]ко Маріян, 11) Максимович Олександер, 12) Мирович Орест, 13) Надрага Богдан, 14) Озінкевич Мирослав, 17) Пелех Юрій, 18) Стеців Богдан, 19) Филипович Роман, 20) Царевич Володимир і 21) Шутер Ростислав.

— **Профанація українських культурних памяток.** Якісь невідомі типи в ночі з 17. на 18. ц. м. в огидний спосіб облили тиром фронтову стіну одноповерхової камениці „Народної Торговлі" в Самборі, на якій видніла пропамятна марморова таблиця з бюстом Тараса Шевченка вмурована 1914 р. у століття уродин поета. Слід згадати, що ця камениця находиться в найбільше рухливій частині міста, в Ринку, де при т. зв. лінії „А-Б", (корсо) ніхто не бачив спричинників цієї профанації. Цієї самої ночі згинула українська бічна вивіска в крамниці „Маслосоюзу".

— **Вийшли на волю.** По 4-місячнім побуті вийшло на волю зі слідчої вязниці в Городку 16-ть свідомих громадян Бартатова, пов. Городок, а саме: 1) Мерцало Олекса с. Василя, 2) Бедрило Василь с. Василя, 3) Бедрило Іван с. Василя, 4) Бедрило Василь с. Петра, 5) Островський Микола с. Василя, 6) Островський Петро с. Василя, 7) Островський Олександер с. Василя, 8) Ґрень Дмитро с. Дмитра, 9) Цибульський Микола с. Миколи, 10) Бульбяк Василь с. Миколи, 11) Іванишин Михайло с. Петра, 12) Кушнір Василь с. Василя, 13) Кузьма Олекса с. Василя, 14) Кузьма Петро с. Петра, 15) Кузьма Осип с. Антона і 16) Кузьма Карло с. Антона. — Всіх їх арештувала поліція 17. лютня ц. р. за провину зі ст. 166 к. к., якої допустились нібито тим що брали участь в здогадній змові, щоб побити мешканців Бартатова польської народности, передовсім членів „звйонзку стшелецкого" й „Орльонт". — По 4-ох місяцях слідство в тій справі застановили, а вище названих звільнили 19. червня ц. р. — У звязку з цією справою староство в Городку припинило діяльність т-ва чит. „Просвіти" в Бартатові й опечатало домівку, в якій приміщуються всі культурно-освітні товариства в Бартатові. — Щойно перед тижнем повітове староство в Городку дозволило відкрити опечатану домівку та відновити діяльність чит. „Просвіти" в Бартатові. — З арешту в Підгайцях вийшов на волю 15. ц. м. Михайло Соколовський з Ушкова, де просидів один місяць за нелегальну літературу. Він відповідатиме перед судом з вільної стопи.

— **Будова „домів стшелецьких і людових" у Жовківщині.** В селі Волиці к. Мостів Великих кс. Келяр з Мостів В. посвятив „дом стшелецкі ім. ген. Карашевич-Токажевського". У посвяченні взяли участь представники влади з майором Й. Горнбергом на чолі. Промовці: кс. Келяр, повітовий староста Слуґоцький, шкільний інспектор Бончар і п. Лянг дякували п. Шпонеровій за дарування площі під будову „дому стшелецького", до будови якого причинилися між іншим поліційна школа в Мостах Великих і довколичні землевласники та раділи зі зміцнення „польщини на кресах". Слід згадати, що „звйонзек стшелецкі" будує ще дві нові доми в таких нших селах: Майдані і Мервичах і ці доми віддадуть до вжитку вже у вересні ц. р. В селах: Сопошині, Дальничі і Красичині будують поляки „доми людові" ТШЛ., а в Глинську „косцюлек".

ПРЕМІЮ
за травень
II. ТОМ ПОВІСТИ
„Ідеалістка“
ШАРЛЬОТИ БРОНТЕ
ми розіслали всім точним Передплатникам з числом 142. „Діла“. Реклямації приймаємо до 5. липня тільки через поштовий уряд.

— **Вислід збірки на українську бурсу в Жовкві.** На основі дозволу староства в Жовкві відбулася в неділю 18. червня ц. р. збірка на дохід Української Бурси ім. Т. Шевченка, що принесла до пушок квоту 93.09 зол. Управа бурси складає щиру подяку українському громадянству за його жертвенність.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 100.000 зол. на ч. 430032; 50.000 зол. на ч. 54287; 5.000 зол. на ч. 3584 95184 168729; 2.000 зол. на ч. 43116 90297 95478; 1.000 зол. на ч. 42909 89895 148121.

— **Напад комуніста на українського купця.** Пишуть нам: У понеділок 19. червня ц. р. около 7 год. вранці прийшов до крамниці купця П. Марка Василь Козяк, який сидів за комунізм 4 роки і зажадав 1 кг. хліба. Розглянувшися по крамниці почав балачку на комуністичні теми, вихвалюючи комуністичний рай у Совітах. Коли власник крамниці заявив Козякові, що не має найменшої охоти слухати його теревенів В. Козяк викрикуючи і бючи кулаком до стола назвав п. Марка фашистівським хамом. Ображений купець вийшов зпоза прилавка й отворивши двері намагався викинути нахабного В. Козяка з крамниці, але він кинувся на купця з палицею та кулаками. У власній обороні, нападений вдарив напасника тягарцем від ваги по голові і аж в той спосіб оборонився перед напасником.

— **Нова скандальна афера у Львові.** Від кількох днів санітарно-обичаева поліція у Львові переводить допити у справі скандальної афери, „героями“ якої є старші, поважні панове та гімназійні ученики. Подробиці цієї скандальної афери покищо тримають в тайні.

— **Львівська хроніка.** На „Світезі“ затонув у четвер 22. ц. м. пополудні 8-літній хлопчина Куспісь, який прийшов передполуднем на став купатися з батьком, безробітним тапіцером. В год. 13.45 хлопчина нагло пропав і батько почав шукати за сином. Тимчасом інж. Бухгольц з білостоцького воєвідства, який саме купався у ставі, натрапив ногою на тіло хлопчини і витягнув його з товаришем на беріг. Лікар д-р Райнер, який був на ставі, почав рятувати хлопчину, але нічого не вдіяв. — Під паркано.. II. дому техніків служниця Ольга Кузів (вулиця святого Петра 15) підкинула 21. ц. м. маленьку дитину. Маму притримали. — Марія Залеська повідомила поліцію, що ще 12. ц. м. вийшов з помешкання її 13-літній син Тадей і дотепер не вернувся до дому. При вул. Казимира Великого нагло занедужали: Дмитро Кучма з Янова та Анна Пристайко (вул. Абрагамчиків ч. 21), яких відвезли до шпиталю.

— **Вискочили з вікна з VI-ого поверха.** В пятницю 23. ц. м. над раном вискочили з вікна з VI-го поверха з дому при вул. Вольській ч 42 у Варшаві 21-літня робітниця Станислава Горнерівна та її наречений 23-літній Маріян Андзяк. Причиною самогубства було те, що обоє хотіли женитися, але батьки Андзяка не хотіли згодитися на це подружжя. Горнерівна згинула негайно, її наречений помер у шпиталі.

— **Жертви громів і спустошення від граду.** На полях села Лошнева пов. Теребовля, грім убив І. Островського підчас кошення конюшини. На полях Плебанівки грім убив Б. Дзіковського. Над радехівським і скалатським повітом перейшла градова буря і заподіяла селянам великі шкоди. В селі Дмитрові пов. Радехів град знищив засіви на просторі коло 400 моргів на 75%. Крім того буря знищила дві стодоли та повибивала багато дерев з корінням у громадськім лісі. У скалатськім повіті буря позривала дахи з хат у двох оселях нових польських кольоністів: Тарнаві і Вавелівці. Град понищив там засіви на просторі 2 км., сади та городину. Шкода сягає до 30.000 зол.

— **Гімназійні ученики злодіями.** З початком червня ц. р. поштовий уряд у Бродах ствердив, що невідомі злодії викрадали з поштових скриток кореспонденцію, користуючись підробленим ключем. Слідство виявило, що кореспонденцію викрадали: 15-літній О. Гарап, Ш. Ґольденберґ і 18-літній Г. Мордер, ґімназійні ученики з Бродів. Арештовані вибирали з поштових скриток кореспонденцію місцевих купців. Стверджено, що зі скритки Габерхіха арештовані вкрали лист дисконтового банку зі Львова з чеком на 1969 зол., що його зреалізували у Львові. Поліції вдалось арештувати згаданих трьох гімназійних учеників підчас крадежі поштового переказу на суму 1.000 зол. зі скритки Венямина Клінга. Справою занявся прокуратор.

— **Польський ученик убив поліціянта.** Перед кількома днями невідомий напасник застрілив поліціянта Мартина Пйотровяка у Бродниці. Слідство виявило, що поліціянта Пйотровяка застрілив 17-літній ученик II. кл. Едмунд Навроцький, син урядовця, якого викинули з ґімназії за його неморальні вчинки. Поліція арештувала вбивника в помешканні його батьків у Бродниці і знайшла при нім револьвер з кулею. Арештований признався до вбивства кажучи, що хотів придбати собі ще один револьвер, щоб міг виконувати грабункові напади. Вбивника допоміг викрити кравецький ученик, який бачив критичного дня ґімназійного ученика, який вибіг швидко зі станиці поліції на вулицю, де звільнив кроку, щоб не звернути на себе уваги прохожих.

— **Страшна помста служниці.** Минулої середи 21. ц. м. знайшли тіло багатої вдови Фриґової з двома дітьми в її хаті в Шеверюнках Малих турецького повіту. При житті залишився 2-літній внук, служниця Станислава Моровичівна та два старші сини, які спали у стодолі. Слідство виявило, що саме 22-літня служниця Моровичівна вбила Фриґову з двома дітьми з помсти. Син Фриґової залюбився у гарній служниці, але не міг оженитись з нею, бо мати не годилась на таке подружжя. Тому Моровичівна страшно помстилась на вдові, яка її любила.

—о—

Короткі вістки.

Німецький міністр справедливости д-р Франк приїхав у четвер увечір до Софії.

В Сінґапур почалася конференція представників сухопутньої армії і фльоти Франції й Англії. В конференції бере участь 48 старшин. Предмет нарад — положення у Тіентсіні і справа китайсько-японського конфлікту.

Словацький уряд рішив створити окремий державний секретаріят для справ німецької меншини. Державним секретарем стане провідник словацьких німців інж. Кармазін.

Страйк китайських і маляйських робітників, які працювали при будові морської бази та укріплень у Сінґапурі, закінчився. Робітники повернулися до праці.

Данський міністр закордонних справ Мунх приїхав до Берліна на кількаденний побут. ДНБ подає, що приїзд данського міністра має приватнийй характер.

Бельґійський корол Леопольд покинув сьогодні Бельґію та виїхав до Парижа, в якому він побуде кілька днів.

Німецький консуль у Ліверпулі Райгард, якого відкликали до Німеччини, покинув сьогодні Анґлію та виїхав до Німеччини.

Премієр Чемберлен виїхав у пятницю до Кардіфу, щоб узяти участь у зборах, що їх орґанізують консерватисти. Підчас зборів премієр виголосить промову.

Анґлійська палата громад переголосувала законопроект про міністерство для воєнних справ. Проект відіслали до палати льордів.

Премієр Далядіе відбув сьогодні довшу конференцію з мін. Бонне, який відтак прийняв посла Ірану.

Святіший Отець виїде в перших днях липня на відпочинок до Кастель Гандольфо.

Золоте побережжя (південно західна Африка) навістив землетрус, підчас якого згинуло 60 тубильців. З европейців ніхто не згинув.

Спорт.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Фінальні змагання за мистецтво юніорів відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі Погоні. Початок стрічі в год. 5.30 попол. Не треба додавати, що ці змагання мають вирішне значіння для української дружини, бо перемога дасть змогу здобути мистецтво й виїхати на табор юніорів до Горишця-живця. Нерішений вислід міг би принести Україні віцемистецтво.

ЗОРЯ — ҐРАФІКА.

Змагання двох кандидатів за друге місце в табелі Б-кляси відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі Лехії (Погулянка). Початок цих цікавих змагань в год. 9-10 рано.

СТЕП — ҐОЛЬ.

Змагання за мист. Б-кляси відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі Світезі. Ці змагання мають для нашої дружини дуже важне значіння, бо рішають про побут у Б-клясі, тому Степ повинен доложити всіх зусиль, щоб ці змагання виграти. Початок в год. 8.30 рано.

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ ЗА ЧАШУ ДИР. ЛЕВИЦЬКОГО.

В неділю 25. ц. м. відбудеться наколесницький біг за чашу дир. О. Левицького на трасі Львів—Стрий—Дрогобич—Рудки—Львів (230 км.). Старт в год. 7. рано б. грища Погоні. Поворот на мету к. год. 2.30—3 попол. В бігу візьмуть участь найкращі змагуни України та інших львівських клюбів.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ЗМАГУНІВ.

З нагоди 20-літнього ювилею ЛОЗПН на засідан ВҐД ухвалив завісити кари змагунам, адисквалїфікованим до 3-ох місяців на пів року, а до 6 місяців — на цілий рік. Дисквалїфікації вище пів року вдержано. Амнестія обіймає змагунів адисквалїфікованих до 21. ц. м. Кари з останнього засідання остають правосильні. Амнестія обовязує від 22. ц. м.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.
Субота 24. 6. год. 20 Виступ Балету Парнелля.
Неділя 25. 6. год. 16. „Божевілля“.
Неділя 25. 6. год. 20 „Субретка“.
Понеділок 26. 6. год. 18 „Пірат“.

Театр Ріжнородностей.
Від пятниці до неділі вистав нема.
Понеділок 26. 6. год. 20 „Страхи на ляхи“.

Український Театр ім. І. Котляревського.
БОРЩІВ:
24. 6. Тополя.
25. 6. Шаріка.
26. 6. Найвірніший чоловік.

Український Народни Театр ім. М. Садовського.
ПЕРЕГІНСЬКО:
24. 6. Мати наймичка.
25. 6. За молдавським простія.
26. 6. Вельможна пані Кочубеїха.

Українська Капеля кобзарів-бандуристів Степана Орача.
24. 6. Будьків.
25. 6. Бібрка.
26. 6. Лани.

КІНА.

АМПІР: „Брехуш“.
АПОЛЬО: „Тарпан“ і „Зелена богиня“.
АТЛЯНТИК: „Вязень ч. 4328“.
БАЙКА: „Теодора робить карієру“ і „Кід Ґалягад“.
БАЛТИК: „Веселий чура“ і „Людина, що двічі жила“.
ВАНДА: „Сліпий завулок“ і „Кохана дівчина“.
ҐРАЖИНА: „Навернений грішник“. „З піснею крізь життя“.
ЕВРОПА: „Дні щастя“.
КАСІНО: „Поклонники панни Нансі“.
КОПЕРНИК: „Студентка“, на підставі повісти Вікі Баум.
МАРУСЕНЬКА: „Знахар“ і „Проф. Вочур“.
МЕТРО: „Жовтий пірат“ і „Герой наших часів“.

МУЗА: „Льорд Ебі" і „Мільйонерка на тиждень".
МІРАЖ: „Пятно зради" і „Банковий дім Ротш. і спілка".
ПАКС: „Збунтована" й додатки.
ПАЛЯС: „Остання осторога".
РАЙ: „Його велика любов".
РІЯЛЬТО: „Галька".
РОКСІ: „Підозріння" і кольор. додатки.
СВІТ: „Спокуса" з Марл. Дітріх, „Королева джунглів".
СВЯТОВИД: „По великій війні", „Перли і серце".
СТИЛЕВЕ: „Невидна суперниця" й ревія.
ТОН: „Дівча з далекої півночі" і „Восьма жінка Синьобородого".
УТІХА: „Експрес на шляху Індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „М-р Дуд шаліє".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

СУБОТА, 24. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 З мікроф. через Польщу, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Платти, 13.25 Обід. муз., орх. 13.00 Гутірка про Естонію, 14.20 Життя хлібороб. організацій, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Театр уяви для молоді, 15.15 Попул. музика, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Орган. Твори Баха, 16.50 Гутірка, 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.20 Розр. музика, 17.20 Трансмісія з життя, 17.50 Актуалії, 18.00 Попул. концерт, 18.50 „Карнавал" Двожака, 19.00 Повість „Характери", 19.30 Авдиція для закорд. поляків, 20.00 Суїта шлеських нар. пісень, 20.25 Розмова із слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 „Папороть цвіт" оперетка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінч. авдиції.

НЕДІЛЯ, 25. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ранок хлібороба, 7.30 Авдиція для села, 8.00 Ран. денник, 8.15 Ран. концерт, 9.30 Музика з пл., 10.00 Богослужба зі Спали, музика з пл., 12.03 Муз. симф. радіо, 13.00 Вийми з творів Й. Пілсудського, 13.05 Гутірка про волин. базальт, 13.15 Обід. музика, 14.45 Читання Міцкевича, 15.00 Орх., 15.15 Слуховище: папороть цвіте, 15.35 Читання Жеруського, 15.45 Авдиція для села, 16.30 Орх. і хор, 17.15 Фейлет. про Ліберію, 17.30 Півгодина при мікрофоні, 19.00 Театр: „Ловля", 19.30 Завтр. прогр., 19.35 Легка музика, 20.05 Спорт, Інформ. авдиція, 21.15 Танц. музика, 21.45 „Добрий жарт", 22.00 Танц. музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ПОНЕДІЛОК, 26. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Гутірка для купців, 8.25 Репорт. про вжд поморського ремесла, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Пол. авд., 13.00 Попол. музика, 13.40 Година наймолодших, 14.35 Госп. вістки, 14.45 Репортаж з Камеруну, 15.15 Англ. музика, орх., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Репортаж з мебльових торгів, 16.20 Скрипк. реч., 16.45 Наук. хроніка, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Бетовенова творчість, 17.50 Ак. спорт, 18.00 Спів. речит., 18.20 Репорт. з відїзду селян, прог. до Данії, 18.30 Форт. твори, 19.00 Стрілецька авдиція, 19.30 Орх. з Вильна, 20.25 Хлібор. скринька, 20.35 Льв. спорт. вістки, 20.40 Вечір. денник, 21.00 Муз. авдиція, 21.35 Репитації, 21.40 З Хроніки Длугоша, 22.00 Батьків. порадник, 22.15 Веч. серенада, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ВІВТОРОК, 27. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.15 Хворі з уроєння, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Попол. музика, 13.40 Концерт бажань, 14.35 Госпол. вістки, 14.45 Попр. репорт., 15.05 Попул. музика, 15.45 Господ. вістки, 15.50 Фінанс.-госп. акт., 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Твори на флет, 16.45 Літер. хроніка, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Концерт солістів, 17.45 Радіотехн. новини, 18.00 Кольон. авдиція, 18.30 Концерт франц. музики, 19.00 Авд. для робітників, 19.30 „При вечері", 20.25 Авдиція для села, 20.35 Спорт, 20.40 Веч. денник, 21.00 „Мільда" мітол. кантата, 21.40 Відчит про вибух великої війни, 21.55 Форт. твори, 22.15 Камер. концерт, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

СУБОТА, 24. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 22.30 23.00 Розр. концерт, БЕРЛІН 24.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 17.10 Джез. музика, 18.00 Циг. музика, 22.00 Спів. речитал, 22.25 23,00 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 19.30 Словацька нар. музика, 20.30 21.00 Орхестра, 22.15 Танк. музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Попол. музика, 18.00 Орх. й солісти, 20.15 21.00 Вес. музика, 22,20 Концерт муз., МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Трубадур" оп. Вердія, 24,00 Танк. музика, ПРАГА 18,30 Орхестра, 20.00 Оперет. мельодії, 21.20 Твори Штравса, 22.10 23.00 Джез. музика, РАДІО ПАРІ 19.30 Соната Моцарта, 22.05 Пісні, 23.00 24.00 Танк. музика, РИМ 21.50 22.00 Симф. концерт, 23.15 24.00 Танк. музика.

НЕДІЛЯ, 25. ЧЕРВНЯ 1939.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Розр. музика, 20.15 21.00 Орх. і солісти, ВІДЕНЬ 18.35 19.00 Камер. квартет, 20.15 Розр. музика, 22,30 23.00 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 15.30 Слов. нар. музика, 21.20 Слов. танкові мельодії, 22.00 Англ. танк. музика; БУДАПЕШТ 18.40 19.00 23.00 Циганська музика, 20.40 21.00 Віртуози, 22.20 Інстр. концерт, МІЛЯНО 21.15 22.00 Дилетанти, 23.15 Танкова музика, ПРАГА 18.30 Давня музика, 19.15 Поліц. орхестра, 21.00 Попул. концерт, 22.20 23.00 Легка музика, РАДІО ПАРІ 19.00 Концерт, 23.00 24.00 Танк. музика, РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 21,00 22,00 23,00 „Ля Флямме" оп.

ПОНЕДІЛОК, 26. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 18.25 19.00 Спів. турнір, 20.15 21,00 Бетовен, концерт, БЕРЛІН 15.00 Вес. мельод. 18.00 Розр. концерт, 19,00 Спів, БРАТИСЛАВА 19.40 20.00 Легка музика, 20.55 21,00 Сучасна слов. музика, 22.45 Танкова музика, БУДАПЕШТ 17.00 Мадяр. музика, 18.20 Хор, 19.25 Квінтет, 20.30 21.00 Опер. орх., 22,00 Танкова музика, 23,00 Циганська музика, БЕОГРАД 20,00 21,00 22.00 „Авре Шеніє" оп., ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.00 Музика, 20.15 Весела музика, 21.00 Німецько-япон. концерт, 22.20 Камер. орхестра, 23.00 Сучасна муз. орх., МІЛЯНО 20.30 21.00 Розр. музика, 21.30 22,00 Симф. концерт, 23.15 Танкова музика, ПРАГА 18.30 Легка музика, 19.25 Нар. музика, 20.00 Орх. і солісти, 23.00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 19.00 Орх., 20.30 21.00 22,00 Опера, РИМ 21.45 22,00 Форт. дует, 23.15 Танкова музика.

ВІВТОРОК, 27. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 17,00 Твори Баха, 22.35 Давня камер. музика, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.15 21.00 Танкова музика, БРАТИСЛАВА 19.30 Вокальний концерт, 20.45 Нар. музика, 21.15 Розмін. музика, БУДАПЕШТ 17,40 18,00 22,00 Циганська музика, 19,25 Норв. хор, 21.05 Форт. речитал, 23,00 Легка музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16,00 Попол. музика, 18,30 Арії й пісні, 21.30 Нар. мельодії, 22.20 Солісти, МІЛЯНО 21,00 22,00 23,00 „Ріголетто" оп., ПРАГА 17,15 Квартет, 18,30 Орх., 19.45 Пісні, 21,00 Орх., 23,00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 18,15 Віольонч., 19,00 Орхестра, 22,30 23,00 Камер. музика, РИМ 21,00 Розривкова музика, 21,30 22,00 Симфон. концерт, 23,15 Танкова музика.

Біржа

Львів, 24. червня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·82—90·82, Доляри америк. 5·33·50—5·33·50, Доляри канад. — 5·31·50—5·31·50, Фльор. гол. 283·11—283·11, Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·25—120·25, Фунти англ. 24·82—24·82, Гульд. гдан. 100·25—100·25, Кор. данські 111·48—111·48, Корони норв. 125·42—125·42, Корони шведські 128·73—128·73, Ліри іт. 17·40—17·40, Марки фінляндські 11·02—11·02, Марки нім. срібні 85·00.

Акції.

Банк Польський 105·00, Цукор 30·00—35·00, Вугіль 30·00—30·00, Ліпьпоп 80·00—85·00, Моджеів 17·00—16·75, Островець 73·50—75·00, Стараховичі 54·25—54·00, Жирардів 50·00—60·00, Габероуш 59·00.

Тенденція сильніша.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·00, 3 інвестиційна 1 ем. 75·00, серія 79·00—79·00, 2 ем. 76·25 серія 80·25—80·25, 5 конверсійна 65.00 5 колійова 61·00—59·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консолідаційна 61·00—60·00.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 24. червня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. в оп. для зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.96

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

Подяка.

З волі Всевишнього необлагальна смерть забрала нам дня 7. 5. нашу Найдорожчу Донечку і Сестричку бл. п. НАТАЛЮ ПЛАКИДУ, організаторку Н. С. К. в Бучачі в розцвіті її молодечих сил. У нашому невимовному горю ми заазнали тільки помочі, співчуття та розради від людей доброго серця, що почуваємося до обовязку скласти їм прилюдну подяку. В першій мірі дякуємо Вп. п. дир. Миколі Хархалісові, що занявся похороном Покійної, як також Вп. п. Довгопопому, гол. філії „Супруга" в Бучачі за ласкавий труд підчас похоронів та за прощання Покійної при виносі тіла з дому жалоби в Бучачі. Зокрема П-ву Писарським за їхню дбайливу опіку підчас недуги та виявлену прихильність і співчуття, як теж за труди коло Покійної: нехай Господь відплатить за таке щире серце. Дякуємо сердечно Впр. Отцям: о. сов. Мих. Ганкевичеві, о. сов. Семенюкові, о. Лушпинському, о. Ів. Галібееві, о. В. Гнатовому, о. М. Гоминові, о. кат. Перешкунові, о. проф. Симакові, ЧСВВ, о. Винничукові і о. кат. Колтонюкові. Зокрема складаємо щиру подяку о. сов. І. Галібееві за зворушливе прощальне слово при виносі Покійної з церкви в Бучачі. Сердечно дякуємо о. сов. Гайдукевичеві, о. сов. Кравчукові, о. сов. Заяричеві, о. дек. Ратичеві, о. дек. Цимбалі, о. сов. Осадці і о. Рудикові, які своєю участю звеличали цей сумний обряд в рідній місцевости Вірки Вел., куди перевезено тлінні останки з Бучача. Дякуємо о. сов. Кравчукові за прощання Покійної коло хати, о. дек. Цимбалі за зворушливі слова над могилою. Дякуємо РСУК у Львові на руки м-ра Ірини Гладкої, яка прощала Покійну від кооперативного світу, Подільс. Союзові Кооп. в Тернополі на руки п. дир. Влажкевичевої, яка прощала від того Союзу, Пов. Союз Коопер. в Бучачі на руки виделегованих дир. Хархаліса, о. сов. Галібея, пані Кизимович і пані Галущинської, зокрема дир. Хархалісові і пані Кизимович за прощальні промови. Дякуємо також дир. Вол. Пятничці за прощання Покійної біля чит. „Просвіти" від усіх установ у Вірках Вел., п. Гаврилишинові від установ Скалата Стар. і п. Журавлеві від установ Новосілки Скал. Дякуємо хорам: тов. Сокіл з Бучачі на руки дириг. Воєвідка, зі Скалата Стар. на руки дириг. Гаврилишина, з Вірок Вел. на руки дириг. Пятнички та дутій орхестрі з Вірок на руки дириг. Мих. Волинця. Дякуємо Луговикам з Сорік Бучацьких за почесну сторожу біля домовини, представникам і представницям культ.-осв. і економ. установ Вірок, Скалата Стар. і Новосілки. Зокрема дякуємо всім делегаціям зі сіл Бучаччини, яких імена нам невідомі (кооператив, Союзу Українок, Секції Господ. Сільського Господаря), що не зважаючи на час важких робіт прибули численно з 20-кількома вінцями віддати останню прислугу Покійній. Зокрема спеціяльну і сердечну подяку складаємо Вп. п-ву Кравчукам, що виявили нам тільки серця, помочі і розради в гіркому горю. Дякуємо паням Куцьківим, Задорожній і всім Приятелям і Знайомим, які ділом чи словом співчуття поспішили віддати Покійній останню прислугу. Нехай Всевишній відплатить усім стократно.

Мати, Сестри і Брати.

СПОВІСТКИ.

Інтернат для дівчат при Гімназії Рідної Школи ім. І. і І. Кокорудзів відкриває Батьківський Кружок з днем 1. вересня 1939. Зголошення до Батьківського кружка на руки Дирекції Львів, Моджеєвської ч. 9. 1310 2-2

Мужеська Гімназія Рідної Школи у Львові. Вступні іспити до І. класи Мужеської Гімназії „Р. Ш.", у справі відкриття якої робить Головна Управа „Рідної Школи" заходи, відбудуться у вівторок 27. червня 1939 р. в год. 8-ій рано в гімназії „Рідної Школи" ім. І. і І. Кокорудзів у Львові (вул. Моджеєвської ч. 9, телефон 256-77, трамвай ч. 2). Зголошуватися в Дирекції Гімназії щоденно в годинах від 8-ої до 1-ої. Щодо вписів до І. класи, то Дирекція Гімназії проголосить їх речинець, як дістане дефінітивну відповідь у справі дозволу на відкриття гімназії. — **Референтура Шкіл „Р. Ш."** 8/30 1-2

Товариський Зїзд всіх клас коломийської гімназії з 1914 року відбудеться в днях 4. і 5. липня. Збірка ранком 4. липня в нашій гімназії. Товариші! Явіться масово і вшануйте так 25-ліття нашої розлуки та памятного року. Програма Зїзду дуже багата, м. і. вмурування таблиці в честь б. п. дир. С. Недільського. Повідомляйте про Зїзд усіх Товаришів у Вашому районі! Хто хоче мати забезпечений нічліг, нехай зголосить свій приїзд уже до 30. червня на адресу: **Інж. Д. Михайлюк, Коломия,** Собіського 56. **Отже побачимося всі у вівторок 4. липня ранком! За Ініц. Комітет:** Бойчук П., Бенковський М., м-р Кривоносюк П., інж. Михайлюк Д., Шкрумеляк Ю. 1298 -2

Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові, вул. Техніцька 1 потребує приміщення на нічліг делегатів на Загальні Збори в дні 30. червня на одну ніч. Письмені зголошення з поданням адреси, числа кімнат і вільних ліжок та ціни за нічліг, приймається до 28. червня. 1318

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарелла“ (в укр. управі) в прегарному затишному місці, поручає сонячні кімнати з великими верандами. Харч добірний. Ціни приступні. 1262 2—4

ГРЕБЕНІВ — Вілля урядовців Дністра в просторім гарнім городі, близько пляжі, поручає вигідні сонячні кімнати з бальконами. Інформації: Данчув, Дністер, Руська 20, тел. 205-47. 1280 3—3

ПАНСІОН „СВІТОВИД“ У ВОРОХТІ під управою д-ра Б. Питлика і д-ра Ю. Семенюка приймає на лікування **хорих на легені.** Власний рентґенівський апарат і лабораторія. Денне утримання 6.50 до 10 золотих. 1308 2-2

ПІДЛЮТЕ ЖИВЕЦЬ Сестри Служебниці П. Н. Д. М. відкривають від 1. липня н. р. Живець Підлюте. Просимо зголошуватися на адресу: Сестри Служебниці Підлюте, п. Осмолода. 1212 1-2

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ умебльована кімната з бальконом від 1. липня, Шептицьких 14, I. п. 1295 3—3

ВИНАЙМУ умебльовану кімнату. Чайківська, Малаховського, Бльок II. 55/59 1-2

СОНЯЧНИЙ покій і кухня від зараз до винайму, вул. Орля одинадцять, Богданівка. 1288 -10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МАЛОЗЕМЕЛЬНІ можуть заробити місячно до 200 золотих. Зголошення Rolnik, Kraków, skrytka 43. Долучити марку на відповідь. 1/90 -2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ПАННА пристійна (придане) пізнає мужчину, становище (вища освіта), середнього віку. Невільниками: Przemyśl, poste-restante „Wira“. 1275 1-1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 33-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рама, оправа образів найдешевше. — Шклярство. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 345 9-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 63-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1. 1254 3-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевіше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 2816 60-0

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську міняємо за наймодніші бельські матеріяли. — Телефон 270-25. 1283 -3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Роман ЛИСЯК

недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.

ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО**

з найтривкіших гатунків що не промакають і не тріскають, найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першоряд на вирібня парасолів „СІКО“ віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Легіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу“. Реперації і покриття виконуємо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

ПНЕВМАТИКИ „STOMIL“ дешеві і добрі

поручає по фабричних цінах

Витовд Транда

Львів ул. Академічна 7. 1235 5—12

Ощадний найдешевше закуповує перед виїздом всілякі косметичні та гігієнічні артикули тільки в ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2. Коперника 15 а, Галицька 16.

Український Технічно-Господарський Інститут

ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

і далі приймає безперервно впис студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми й методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з ріжних галузей промислу, що працює на сільсько-господарській сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле й сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ ЖУРНАЛІСТИКИ. 1 рік. Ознайомлюють з технікою журналістичної праці.
8. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Спеціяльна метода. Уможливлює опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
9. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Консервація та перероблення садовини і городини, ґ) Оброблення шкіри, д) Миловарство, е) Фотографія, є) Радіотехніка, ж) Виріб цегли та дахівки, з) Технологія води й прохолодні напої.

Домагайтеся проспектів, з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь присилайте поштову міжнародню або ровноцінну місцеву марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, PODEBRADY, Böhmen, Deutschland.

910 6—26

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 3

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ

966 15—15

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ De Paris

хемічно чистить, фарбує на всілякі кольори гардеробу жіночу, мужеську найновішими машинами. Ціни безконкуренційні на цілий край. Роботу виконує до 3 днів. Централя, Львів, Підвальне 8, філія Замарстинівська 3. На провінції шукаємо заступників. 1095 9-10

„ВОДОТЯГИ“

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-166.

Станиславів, 3-го Мая 12.

Мотори **DEUTZ** ропові, нафтові, ґазові, найновішої конструкції, вимінна гільза, на кулькових вальницях до молотілок, помп, бетоньярок, млинів, електрівень. Запальники до Diesli. Абсолютна гарантія. Інструкція обслуги. Запасові частини.

Багатий вибір на складі.

Найдешевше джерело: Warszawa, Nowogrodzka 7. Silniki Spalinowe, Jerzy Błażejowski. 8/76

АСФАЛЬТУЄМО ПОДВІРЯ

фахово — скоро — дешево

Краєве Асфальтове Товариство А. С.

Львів, ул. Сикстуська 10

тел. 263-29 1/92

На виїзд

жадайте всюди валізок з форнірів зареєстрованих у патентовім уряді ч. 6483.

Робітня валізок

М. Гальперн

(будинок Скарбка) 1305 1—4

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця

Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО

ЛЬВІВ • ПІЛСУДСЬКОГО 11а

ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ • КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженер будови

Львів, Мончинського 26.

тел. 270-27.

виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури 3—6

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні

М. БРУНЕЦЬ

Львів, Академічна 24. I. п.

тел.: 295-88.

1220 4—20

Інж. Тарас Грушкевич

держ. упов. інжинір будівництва

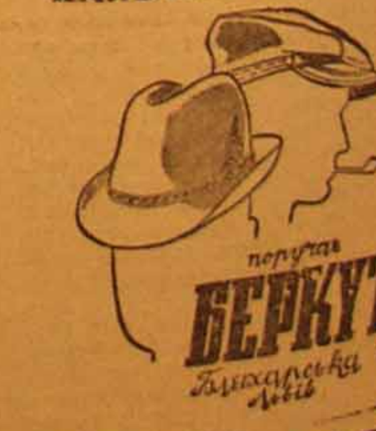
ЛЬВІВ, ВУЛЕЦЬКА 32,

тел. 261-07.

Виконує: пляни — статичні обчислення — будови.

ч. 1195 2—?

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.25	матримоніяльні: приват. кореспонденція пс	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10	Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05	Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
				Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Дрібні оголошення від слова; слова товстим друком подвійно.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.